

Upravni: Ljubljana, Knafljeva
ulica — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. št. 2 — Tel. 3492, 2492.
Podružnice Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2 — telefon št. 190.
Računi in post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Vilna št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za izposojnino Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Angleški odgovor

V Abesiniji so italijanske čete prešle čez mejo. To je vsekakor novica, ali za čudo, združila je manj pozornosti, nego bi bilo pričakovati. Svet je že povsem pripravljnjen in samo čaka, kdaj se sproži plaz, ne da bi se mu zdelo odločilne važnosti, kje in kdaj se zavalijo prvi kamni.

Vrh tega se svet zaveda, da se je težje afere v toku zadnjih tednov preselilo na druga področja, v Evropo, k Društvu narodov, pa zlasti k odnosom med vodilnimi vesilami, zlasti med Anglijo in Francijo. Zato je jako umljivo, da je enako zanimanje kakor vesti o pričetku vojne kampanje na abesinskih mejah povzročilo poročilo o angleški noti, s katero odgovarja britanska vlada na osnovno francosko vprašanje, če misli enako odločno in dosledno izvajati določbe ženevskega pakta tudi napram motilec miru, ki bi se pojavili v Evropi.

Za Evropo so to najvažnejši problemi. Evropa v celoti ima večje zanimanje za to, kako stališče bi zavzela Velika Britanija v slučaju, da bi Nemčija naskočila Litvo, odnosno okupirala Klajpedo, ali pa izvedla aneksijo Avstrije s silo ali na kak podoban način. In to je želela Francija izvesti od Londona, z njo vred pa tudi ostala Evropa. Še to je treba reči, da je bil ves povojni čas francoski politični interes koncentriran na prizadevanje, kako dobiti od Velike Britanije striktno zagotovilo za primer evropskih konfliktov, v katerih bi imela iniciativno vlogo Nemčija. Dasi se ta v pogajanjih čisto ni imenovala izrecno, se je vendarle domala vedno razgovor sukal okrog nje. Ko je zadnjič Hoare tako energično plediral za točno izvrševanje mirovnih določb, ki jih vsebuje pakt Društva narodov, je Lavai povzel ta dobrodošli govor ter ga hotel preizkusiti na občo stran, kako naj bi bil veljaven ta trdni princip na splošno, ne le sedaj, ko gre za afero v predelu, mimo katerega vodi pot v Indijo.

Odgovor na to vevlačno vprašanje je sedaj tu. Kakšen je ta odgovor, okrog tega vprašanja se suče zanimanje svetovne politične javnosti. V Parizu, kjer je seveda interes največji, niso niti navdušeni, niti razočarani. Reči se more, da je najpravišnje označena njegova vrednost s tem, da je odgovor nekako tak, kakor se je moglo pričakovati. Glavna njegova hiba je v tem, da ni konkreten, marveč se drži zelo previdno v splošnih težah, dasi so te podane jako odločno, pa tudi določno. V celem ni dosti drugače, kakor ono, kar je povedal Hoare v svojem velikem govoru v Zenevi. Torej potemtakem niti novega ne prinaša in ne more pomeniti morda kakor koraka na nova pota.

Ostala je ista negotovost, kakor je bila doslej. London pravi, da bo obrnil vso svojo odločnost zoper vsakogar, ki bi neizvnan napadel drugega. Društvo narodov je torej zavarovano v smislu te Hoarejeve teze za vse slučaje. Toda zakaj britanska vlada ne govori konkretnije, to je ostalo tudi z novo noto nepojasnjeno. Seveda se poznaval, ko britanske pojovne politike — in k njim se more šteti takorekoma vsa evropska javnost, ki budno spremlja londonsko rezerviranost v nekih pogledih — vse to ne zdi prav nič čudno. Anglija ne smatra, da je sedanje stanje v Evropi že dokončno urejeno, marveč smatra razne spremembe za možne, tako kakor je bila na primer obnova nemške oborožitve, ki jo je London takorekoma čez noč priznal, dasi je bila jasna neposredna kršitev mirovnih določb, odnosno določb ženevskega pakta. Zato se Anglija ne mara vezati preveč konkretno, marveč hoče ohraniti neko primerno elastičnost, ki naj bi jo očuvala nevarnosti, da bi se morala zaplesti v eventualne konflikte, kjer bi se njeno stališče ne vjemalo z vlogi, ki bi jej jo nujno diktirala formalna določba sprejete obveze. V tem je vsa razlaga angleškega zadržanja, angleške rezerviranosti. Niti ni treba, da imenujemo te možnosti, ki se jih London tako trdovratno in dosledno ogiblje. Za moment se zdita Klajpeda in Avstrija najbolj aktualna primera, toda že bližnji razvoj more postaviti pred diplomatski svet drugačen dnevni red.

Evropskega položaja tedaj angleški odgovor skoro gotovo ne bo mogel bistveno razbistri. On predstavlja le načelo, v konkretnem primeru pa pridržuje za Anglijo pravico, kako in kaj je treba postopati. Tu pa je slaba stran zadeve. Na osnovi dosedanjih izkušenj se ne more zanikati bojazen, da poimovanje konkretnih slučajev v Londonu ne bo enako kakor na primer v Parizu; saj se je pokazalo v nadavni preteklosti žal že ponovno.

Če je torej angleški odgovor s teoretičnega stališča zadovoljiv, je s stališča praktične politike manj zadovoljiv, ker ne prispeva k konsolidaciji in pomirjenju Evrope.

Angleško vprašanje francoski vladi:

ALI BI FRANCIJA PODPRLA ANGLIJO NA SREDOZEMSKEM MORJU

Anglija računa na francosko pomoč v primeru napada na njeno mornarico na Sredozemskem morju

London, 1. oktobra. n. V zvezi z angleškim odgovorom na francosko vprašanje, ali bi se Velika Britanija tudi v primeru kakšnega konflikta v Evropi z enako odločnostjo zavzela za izvršitev obveznosti, izvirajočih iz pakta Društva narodov, kakor je storila sedaj v italijansko-abesinskem sporu, poročajo današnji listi, da je angleška vlada ob enem vprašala francosko vlado, ali more računati na francosko podporo, če bi napetost na Sredozemskem morju dovela do napada na angleško brodogradnjo. Angleški admiralisti svet bi namreč nad zvedel, ali sme v primeru potrebe računati s podporo francoskega Sredozemskega bojnega brodogradnjo, in ali bi se smele angleške vojne ladje pri svojih operacijah na Sredozemskem morju posluževati tudi oporišč francoskega bojnega brodogradnjo.

Ugoden vtis, ki ga je napravil angleški odgovor na francosko vprašanje, upravičuje domnevo, da bo tudi francoski odgovor na angleško vprašanje dovoljen, čeprav bo najbrže zvezan z gotovimi pridržki.

Vprašanje angleško-francoskega sodelovanja v primeru, da bi se Društvo

narodov odločilo za izvajanje sankcij proti Italiji, je stopilo torej v odločilen stadij. Kakor poročajo londonski in pariški listi, se bodo že v prihodnjih dneh vršile važne seje obeh vlad. Vse kaže, da bo med Veliko Britanijo in Francijo dosežen sporazum glede sankcij in medsebojnega sodelovanja v Podonavju. Splošno se pričakuje, da bo proti Italiji, če bi napadla Abesinijo, ne da bi bila izzvana, proglašena gospodarski bojkot, ki bi se imel postopno razviti v popolno blokado na kopnem in na morju. Vsekakor pa bo francoski pristane na angleške zahteve odvise od tega, v koliko bo Anglija pripravljena angažirati se v primeru potrebe v Srednji Evropi, ker je znano, da so Angliji doslej odklanjali vsako novo obveznost glede na kontinentalna mednarodna politična vprašanja v Evropi.

Angleško vprašanje Franciji je izzvalo v italijanski javnosti seveda silno pozornost in se listi obširno bavijo z njim. »Popolo d'Italia« poudarja, da je v angleškem vprašanju prav za prav krita grojnja z angleško-nemškim sporazumom in da dela Velika Britanija

z vsemi silami na to, da bi Francija prekinila svoje iskrene prijateljske odnose z Italijo in se v italijansko-abesinskem sporu postavila odkrito na stran Anglije.

V londonskih in pariških krogih je izzvalo tako tolmačenje angleškega vprašanja francoski vladi naravno precejšnje vznemirjenje, ker dokazuje, da bo skušala Italija najnovejšje angleške načrte za vsako ceno preprečiti. Francoski poslanik v Londonu je imel že danes daljši razgovor z italijanskim poslanikom Grandièm in je bila za danes napovedana seja francoske vlade po zadrževanju italijanskih listov preložena, da bi se angleške zahteve prej temeljito proučile.

Angleška javnost pričakuje ugodnega odgovora

London, 1. oktobra. n. Londonski listi so splošno mnenja, da bo odgovor francoske vlade na angleško vprašanje ugoden. »Morningpost« meni, da bo francoski odgovor le pogojen, namreč odvise od ustrežajočih britanskih obveznosti za primer zapletljive, ki bi utegnili nastati na evropski celnici.

Visoki gosti na manevrih

Danes prispe v Brčko Nj. Vis. knez namestnik Pavle, sinoči pa je prisel predsednik vladc

Brčko, 1. oktobra. a. Brčko je danes vse v zastavah na čast visokim gostom, ki pridejo jutri. Pričakujejo prihoda Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, ki bo prisostvoval veliki reviji čet. Ban drinske banovine g. Lukić se je pripeljal danes dopoldne. Nocoj ob 19.51 se je pripeljal s potniškim vlakom v salonskem vagonu predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Sprejeli so ga minister za vojko in mornarico, general Zivković, voditelj manevrov general Krstić in komandant žandarmerije general Naumović. Ko je g. predsednik izstopil, mu je vodja manevrov

general Krstić podal poročilo o manevrih. Predsednik vlade je segel v roko vsem prisotnim, med katerimi so bili tudi greški načelniki, župani in novinarji, ki prisostvovalje manevrom.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović se je nato odpravil na stanovanje generala Krstića. V pontonski vojašnici so mu priredili večerjo, ki so se je udeležili razen domačina generala Krstić še minister za vojko in mornarico general Zivković, ban drinske banovine Lukić, generali Milovanović, Nedić, Marić, Dragoljub Stojanović, Jurišić, Simonović, Tomić in Antić.

Hitler za spravo z Avstrijo

Nemčija bi priznala avstrijsko neodvisnost, če se izpolni avstrijska vlada z narodnimi socialisti

Pariz, 1. oktobra. g. Dunajski poročevalci »Excelesior« poroča, da je Hitler sporočil po posredovanju nemškega poslanika avstrijskemu kancelarju dr. Schuschniggu, da bo razveljavil uredbo o plačanju pristojbine 1000 mark za potovanje v Avstrijo, ustavil narodno-socialistično propagando v Avstriji, razpustil tamkajšnje narodno-socialistične organizacije ter priznal pod gotovimi pogoji avstrijsko neodvisnost, če se avstrijska vlada prepsnuje tako, da bi vstopili vanjo tudi na-

rodno-socialistični pristaši, pri čemer bi bilo zanje posebne važnosti mesto podkancelarja. Razen tega naj bi narodno-socialistični pristaši vstopili tudi v vrhovno vodstvo patriotske fronte. Kakor piše dopisnik omenjenega lista, so o vseh teh predlogih razpravljali avstrijski narodni socialisti z nekaterimi zastopniki patriotske fronte. Po vseh znakih sodeč se je Hitler odločil, da spravi avstrijski problem s sveta.

Klajpedske volitve

Dvodnevni volitev v klajpedski deželni zbor se je udeležilo nad 90% volilcev

Klajpeda, 1. oktobra. w. Volitve v klajpedski deželni zbor so bile smotno zaključene. Po dosedanjih podatkih se je volitev udeležilo 68.459 volilcev izmed 74.930 upravičencev torej 91.3%.

Glavovanje je bilo moralo zaključiti že ob 18., zaradi tehničnih težkoč pa se je moralo podaljšati do 23. Prvo štetje glasov na voliških je bilo zaključeno šele ob 2. ponoči. Po podatkih prvega štetja je v Klajpedi glasovalo 92% vpisanih volilcev, v klajpedskem okrožju 91.7, v okrožju Silute (Heydekrug) pa okrog 93%. Davi ob 9. se je sestel centralni volilni odbor in sklenil, da se prične jutri zjutraj uradno štetje glasov, ki pa bo zaključeno šele ob koncu tedna. Centralni volilni odbor je odredil za 16. oktobra ponovne volitve v okrožju Jūgnatenu, kjer so demonstranti razbili volilne žare.

Takoj po objavi prvih volilnih rezultatov je bil izdan uradni komunik, ki pravi, da ne bo v državnopravnem položaju Klajpede nikakih izprememb.

Nemci proti klajpedskemu statutu

Berlin, 1. oktobra. AA. »Völkischer Beobachter« pravi, da so litovske oblasti sabotirale volitve. Zato bo moralo končno vendarle prodreti spoznanje, da je v Litvi nevarna položaj, v katerem so pripadniki vilkega kulturnega in močnega naroda podvrženi oblasti nepravičljive mase ljudi, ki si je po glem naključju ustvarila nekako neodvisno državo.

Francoska sodba o poteku volitev

Pariz, 1. oktobra. AA. Listi izražajo zadovoljstvo, ker se volitve v Klajpedi splošno mirno potekle.

»Petit Parisien«, ki je poslal v Klajpedo svojega posebnega poročevalca, ugotavlja, da so volitve potekle tako mirno in v redu, kakor še nobene dosedanje volitve v Litvi. Nemci niso imeli niti najmanjšega razloga, da bi se pritoževali zaradi kakšnega nasilja. Volilna disciplina, ki jo je pokazalo vse prebivalstvo, mora naravnost razočarati narodno-socialistično javno mnenje. Mirni potek volitev so morali ugotoviti tudi angleški poročevalci. O klajpedskih volitvah sta bili med francosko in angleško vlado izmenjeni dve notli, ki prav tako ugotavljata, da so volitve mirno potekle.

Mir pred viharjem

Abesinski cesar čaka še vedno na nasvete velesil, priprave za mobilizacijo pa se živahno nadaljujejo

Addis Abeba, 1. oktobra. o. Uradna proglasitev splošne mobilizacije je bila za nekaj dni odročena. Med tem se vsi tuji, ki so doslej vztrajali v Abesiniji, pripravljeno na odhod v Djibuti. Bajje je abesinski vojni minister svetoval cesarju, naj opozori tuje poslanike, da izdajo tujim državljanom izrecen ukaz za odhod iz Abesinije, cesar pa tega nasveta ni sprejel. V Addis Abebi se mudi še nekaj Italijanov, ki pa so po večini nameščeni pri poslanstvu.

V svrhu proglasitve splošne mobilizacije je abesinski cesar poslal abesinskemu delegatu v Zenevi ukaz, naj se posvetuje z zastopniki velesil, kdaj bi nastopil najbolj primeren trenutek za njeno izvedbo. Odgovor abesinskega delegata še ni prisel priprave za mobilizacijo pa so v polnem teku. Vsekakor bi razglasitev mobilizacije pomenila, da so vsi potkuski evropske diplomacije za mirno likvidacijo italijansko-abesinskega spora ostali brezuspešni.

V ostalem vladni krogi demantirajo vest, da bi se bilo na severni abesinski meji že pričelo streljanje, ki naj bi izzvalo Abesince k napadu na nasprotnika.

Izbruh sovražnosti mogoč vsak trenutek

Addis Abeba, 1. oktobra. AA. Po še nepotrjenih vesteh bo splošna mobilizacija uradno proglašena nocoj z zažiganjem kresov na vrhovih gora. Cesar Haile Selassie je odredil, da se ima mobilizacija razglasiti prebivalstvu na najsvetnejši način. V prestolnici bodo proglasitvi mobilizacije prisostvovali vsi ministri. Mislilo, da se mora vsak trenutek pričakovati začetek sovražnosti in da ženevski opazovalci nikakor ne bodo mogli prispeti o pravem času.

Italijansko poslanstvo je pospešilo priprave za odhod glede na skorajšnji začetek sovražnosti. Razprodalo je vse orožje, vozove in konje. Vsa abesinska služnina in njike osebe je odpuščeno iz službe. Italijanski državljani so razen nekaterih izjem že zapustili Abesinijo. Štirje šestih italijanskih konzulov so izmed zapril konzulate in odšli. Konzul v Hararju je dobil nalogo, naj zapusti deželo, konzul v Adai je pa še ostal na svojem mestu zaradi bližnje italijanske meje.

Abesinsko zunanje ministertvo je naročilo abesinskemu konzulu v Asmaru (Eritreja), naj se pripravi, da bo zapril konzulat in odšel z Italijanskimi tal.

Odhod mednarodnih opazovalcev v Abesinijo

Zeneva, 1. oktobra. o. Ves dan je potekel v pričakovanju novih dogodkov. Komisija mednarodnih opazovalcev, ki jo je imenoval odbor trinajstih za nadzorovanje operacij na italijansko-abesinski meji in z naloge, da ugotovi, kdo bo prvi napadel nasprotnika, je že odpotovala iz Zeneve v Vzhodno Afriko.

Napetost na višku

Zeneva, 1. oktobra. o. Po vesteh iz Addis Abebe se italijanska vojska dejansko vedno bolj bliža severni abesinski meji. Na obeh straneh meje je položaj zelo napet. Najmanjša iskra lahko povzroči katastrofalne posledice, ki se glede na današnji mednarodni politični položaj nikakor ne bodo lokalizirale na Afriko.

Rim, 1. oktobra. AA. Uradno je bila de-

»Times« poudarjajo, da se britansko vprašanje ne sme razlagati kot napoved možnosti individualne britanske akcije na Sredozemskem morju. Velika Britanija ne zahteva ničesar drugega kakor varnost za primer nenadne in neizvane vojne. Francozi bodo po vsej priliki zahtevali, naj se njihovi morebitni obveznosti ne pripisuje značaj avtomatske klavzule o pomoči.

»News Chronicle« piše, da gre za odkrito in iskreno vprašanje, na katero bodo Francozi bržkone odgovorili pritrdilno. Da bi Italija na gospodarske sankcije odgovorila z napadom ni pričakovati, čeprav se nikoli ne more vedeti, kaj vse utegne ukretni država, ki pride v težen položaj.

»Daily Telegraph« pravi, da so bili angleški predlogi sprejeti v Parizu zelo pozitivno.

Sankcije nevarnost za Evropo

London, 1. oktobra. AA. Danes se je začela konferenca delavske stranke v Brightonu. Največ so govorili o zunanjem političnem položaju. Prvak stranke Ponsonby je razpravljal o italijansko-abesinskem sporu in poudaril, da bi izvajanje sankcij spravilo Evropo v nevarnost, ker bi se razdelila v dva sovražna tabora, drugi prvak stranke Creeps pa je zelo ostro napadal Mussolinija in njegovo politiko.

Eden poroča vladi

London, 1. oktobra. AA. Danes je prišel semkaj minister Eden. Izjavil je, da se bo vrnil v Zenevo jutri popoldne.

Ministri Baldwin, Macdonald, Newille Chamberlain in Samuel Hoare so imeli dopoldne konferenco, vendar pa niso o njej izdali nikakega poročila. V političnih krogih mislijo, da so razpravljali o mednarodnem položaju.

mantirana vest o prodiranju italijanske vojske v Abesinijo.

Vojne priprave v Egiptu

Pariz, 1. oktobra. o. »Petit Parisien« poroča iz Kaira, da vlada tam velika in splošna nevarnost. Britanski vrhovni komisar se je neopričakovano vrnil na svoje službeno mesto. Vse pričakuje važnih dogodkov, splošno se širijo glasovi, da bo vlada Nessim paše podala ostavko.

V poslednjih 14 dneh je prispelo v Egipt okrog 1000 angleških letal in velike količine streliva. Vsa okolica Aleksandrije kaže pravo vojno sliko. Pravijo, da bo večina Italijanov zapustila Egipt.

Pospešeno utrjevanje Gibraltarja

Pariz, 1. oktobra. o. Dan in noč dovažajo v angleške trdnjave v gibraltarski ožini topove in streljivo. Angleške vojaške pomorske oblasti so najele celo 40 privatnih tovornih avtomobilov, da bi se transport orožja in streljiva na posamezna utrjena mesta čim bolj pospešil. Na strateško važnih točkah so bile postavljene protiletalske baterije. Ob severni obali vojne luke je razstavljenih tudi že več obalnih baterij.

Vsako italijansko ladjo, ki prispe ali odpluje iz Gibraltara, spremlja po en angleški rušilec.

Ojačenje francoskih posadk v Afriki

Pariz, 1. oktobra. o. Pogajanja z Anglijo za zavarovanje miru na Sredozemskem morju se bodo pričela šele po seji ministrskega sveta, ki bo že te dni in se bodo nanašala na politične odredbe, ki se imajo izdati v ta namen.

Medtem se že pripravlja ojačenje francoskih posadk v vzhodnoafriških kolonijah. Mornariški minister Pietri, ki se je vrnil s svojega inspekcijskega potovanja, bo na seji vlade podrobno poročal o odredbah, ki so bile doslej izdane v sporazumu s francoskim admiraliskim svetom.

Novi vpoklici italijanskih rezervistov

Rim, 1. oktobra. AA. K vojakom so bili vpoklicani konjeniški podčastniki in vojaški letniki 1907, avtomobilisti letnika 1909 in deloma letnikov 1911 in 1912 ter vojaški letniki 1912, ki so odslužili najkrajši kaderski rok.

Oklopni vlaki za zaščito italijanske obale

Rim, 1. oktobra. AA. Te dni so na železniški progi med Rimom in Genovo preizkušili novi oklopni vlak, ki je oborožen s topovi po šest palcev. V primeru vojne naj bi ta vlak sodeloval pri obrambi italijanske obale med Civitavecchio in Livornom. Zastrajal bo predvsem tudi vojaško luko Spezio. Tako se bo vlak obnesel, jih bodo zgradili še več enakega tipa ter jih razpostavili po železniških progah vzdolž obale južne Italije.

Papežev povratek v Vatikan

Rim, 1. oktobra. AA. Papež Pij XI. se je danes vrnil iz Castel Gandolfa v Vatikan.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Erar zahteva v Osijeku 231 milijonov odškodnine

V zaključku svojega govora je državni tožilec rekel, da mora našički proces biti začetek sistematične in brezobzirne borbe proti korupciji

Osijek, 1. oktobra. o. Na procesu zaradi našičke afere je danes govoril tudi zastopnik državnega erarja dr. Muža, ki se je v celoti pridružil končnemu predlogu državnega tožila in končno zahteval, naj sodišče erarju na račun odškodnine prisodi skupno 230.682.351 Din. Ta odškodninska zahteva rezultira iz raznih nezadostnih plačil taksi in davkov, o katerih pričajo sodbe davčnih oblasti, ki jih je zastopnik državnega erarja predložil sodišču. Posebej je še zahteval v imenu državnega posestva Belja odškodnino 412.677 Din.

Zaradi židovskega novega leta — glavni obtoženci v osijskem procesu so židje — se razprava o našički aferi v petek in soboto ni vršila. Zato je prvi državni tožilec dr. Maurovič mogel svoj govor končati šele v ponedeljek. Zaključek njegovih izjav je bil posebno učinkovit. Rekel je med drugim:

«Poskušal sem vsestransko razložiti in ogotoviti dejansko stanje, kakor se je pokazalo pri razpravi. Naj mi bo sedaj dovoljeno, da se dotaknem tudi kazni, ki ji hodoča zakon za te zločine. Vsaka kazn, ki naj odgovarja svojemu namenu, mora biti eksemplarna, in obenem tudi pravična. Težina kaznivega dejanja se presoja na različne načine. Presoja se po položaju storilca, po času, kdaj je dejanje izvršeno, in po škodi, ki so jo storilci povzročili bodisi državi, bodisi skupinam ali posameznikom. aZto tudi visina kazni ne more biti za isto dejanje vedno enaka.

Pojave takih zločinov, radi kakršnih so pozvani na odgovornost obtoženci v tem procesu, razburjajo javno mnenje in zahtevajo strožje sankcije v kaznih. Zato je treba, gospodje sodniki, da vsakemu obtožencu, v kolikor smatrate, da je kriv, odmerite najstrožjo, pravično in v zakonu utemeljeno kazn, ker boste s tem zadovoljili zakon, obenem pa odvrgli od nadaljnjega škodljivega delovanja one, ki izvajajo ali bi hoteli izvajati slične atake na temelje državne skupnosti. Zadoštili boste s tem tudi socialni pravici, ker boste s strogo pravično kaznijo dokazali tudi

to, da so pred zakonom vsi enaki in da strogost zakona zgrabi vsakogar.

Na obtožni klopi vidimo osebe, ki igrajo po svojem položaju vidno vlogo v javnem življenju. Tu sta dva zdravnika, izmed katerih je prvi narodni poslanec, a drugi ne izvršuje zdravniške prakse, tu sta dva advokata, eden od njih je narodni poslanec in ne izvršuje advokatske prakse. Pred seboj imamo doktorja prava, ki je direktor velike tvrdke, doktorja političnih znanosti, inženjerja kot predstavnika velike firme, industrijalca, generalne direktorje velikih podjetij, bivše višje uradnike in uradnike raznih strok državne uprave. Tu imamo torej res nenavadne obtožence, ki so pozvani na odgovornost večinoma radi kaznivih dejanj proti službeni dolžnosti.

Čemu se ima pripisati, da vse te osebe iz najrazličnejših poklicev odgovarjajo za dejanja, ki se navadno označujejo za korupcionistična? Ali je to svojstvo naše rase? Je li na to vplival naš vzgojni sistem? Ali se to pri nas splošno dogaja?

Ne, gospodje sodniki, ne daje Bog, da bi se to smelo generalizirati, zakaj to so izjeme, ki jih mora državna oblast preganjati s tako strogostjo, da ne bo razočarano javno mnenje, in da bo tudi v bodoče vestno izvrševala svoje dolžnosti ona dolga vrsta manj uglednih oseb, ki često, žrtvujoč zdravje in obiteljsko srečo, opravljajo svojo težko službo brez nagrade, brez besedice zahvale in brez misli na kakše časti. Tudi mi moramo osvojiti za podlago način vzgoje, da sta poštenje in moralna temelj državne skupnosti.

Evo, to je bistvo tega kazenskega procesa. Hoteli smo in pokazali smo, da kaj takšnega državna oblast ne bo trpela in ne trpi. Posegli smo globoko in močno v srčeno gnezdo, ali to delo bomo še nadaljevali, zakaj ta proces še ne pomenja zaključek borbe proti navali korupcionističnega sistema, marveč je to šele prvo srečanje s tem sistemom, prvi korak v borbi, ki se šele začne. To borbo bomo nadaljevali z vso silo, doslednostjo in jekleno voljo, da čim prej napravimo konec največjemu zlu, ki izpodkopava temelje državne skupnosti.

Občni zbor Odvetniške zbornice

Včerajšnji občni zbor odvetniške zbornice v Ljubljani je bil tako dobro obiskan, kakor doslej še nobeden v vseh desetletjih, odkar obstaja in deluje ta ugledna stanovska korporacija. O vzroku velikega zanimanja smo svoje čitatelje že obvestili. Skupina odvetnikov je namreč nameravala vreči dosedanje vodstvo zbornice in postaviti svoje. Ker so vsaj nekatere izmed opozicije brez dvoma vodili v njihovi akciji tudi politični motivi, ogromna večina zbornice pa odločno odklanja vsako vpletanje politike v svoje stanovsko zastopstvo, so se k običnemu zboru zbrali odvetniki iz vse Slovenije. Od 262 članov, kolikor jih šteje zbornica, jih je osebno prišlo 136, tako da je bila velika razpravna dvorana v justični palači, kjer se je skupščina vršila, skoro prepolna. Po zakonu je namreč dopustno le osebno glasovanje in ni dovoljeno glasovanje po pooblastilih.

Občni zbor je kmalu po 15. uri otvoril predsednik zbornice g. dr. Zirovnik. Podpredsednik dr. Krivic je podal poročilo o poslovanju odbora, dr. Fetič pa poročilo o računskih zaključkih in ostalem blagajniškem poslovanju. Obe poročili sta bili sprjemati soglasno.

Tako nato so se začele volitve, ki se morajo po zborničnih statutih vedno vršiti po listkih. Obe skupini sta pripravili že tiskane kandidatne liste, ki pa sta jih tik pred glasovanjem še popravili, da ustrezata raznim izražnim željam. Izid volitev je pokazal, da imajo dvotretjinsko večino odvetniki, ki odklanjajo vsako eksperimentiranje z zbornico, zlasti pa vsak poskus, da bi se v njo v kakršnikoli obliki zanesla politika.

Vzroki katastrofe v Rtnju

Beograd, 1. oktobra p. Dopoldne se je vrnila iz Rtnja komisija, ki je vodila preiskavo zaradi tamkajšnje katastrofe. Komisija je predložila ministrstvu za šume in rudnike podrobno poročilo.

Dognali so, da se je metan pojavil v srednjem rovu, ko so porušili plast premoga. Plin se je vžgal ob pokvarjenih beninskih svetilkah. Zadnje dni je bilo v ozračju v rovi največ 1,5 do 2% metana. Eksplozija je nastala na kraju, kjer je delal rudar Zidar. Razširila se je v obsegu 60 m. Zanimivo je, da je ventilator kljub temu deloval tudi po katastrofi. Strokovnjaki so nadalje dognali, da se je v rovu iz neke razpokane vtila vroča voda. Ze pred dveletni inž. Schwarzkopf domneval, da mora v bližini tleti večji sklad premoga, odkoder je skozi razpoko tudi vdiral metan v rov Razpoko, iz katere je curljala vroča voda, so sedaj zaznali.

V bolnici se trije rudarji še vedno borijo s smrtjo. Ostalih 14 pa je tako poškodovanih, da ne bodo več za nikakoli delo.

Novi senjski škof

Beograd, 1. oktobra p. »Službene Novice« so danes objavile ukaz, s katerim se na predlog ministra pravde odobrava imenovanje dr. Viktorja Burića za senjskega in modruškega škofa.

Nesreča pri cestni gradnji

Beograd, 1. oktobra p. Na novo trasirani cesti Beograd — Subotica se je včeraj pri 55 kilometru prišlo huda nesreča. Vdrla se je plast zemlje na delavce. Eden izmed njih je bil ubit, dva hudo poškodovana.

Izpred sodišča za zaščito države

Beograd, 1. oktobra. AA. Ob 11. dopoldne je državno sodišče za zaščito države izreklo razsodbo v procesu proti komunistični skupini Vase Prija in tovarišev, obtoženih po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obsojeni so bili:

Vaso Prija na dve leti in pol strogega zapor, Todor Budavinić, Milan Gavrilović, Nako Srdelić, Pavle Spasić in Vi-dak Marković, vsak na leto dni strogega zapor. Valerija Karjio na 14 mesecev strogega zapor, Mihajlo Vujić, Ivan Belić in Josip Papo vsak na osem mesecev strogega zapor, Izak Karaoglenović in Josip Kopčalin na 6 mes strogega zapor in Stevan Nožinić na 4 mesece strogega zapor.

Splitska „Samopomoč“ zopet dovoljena

Split, 1. oktobra. o. Ministrstvo za trgovino in industrijo je splitski pomožni blagajni »Samopomoč«, ki ji je banska uprava v Splitu prepovedala nadaljnje delovanje, dovolilo, da sme znova poslovati.

Nemška državna zastava

Berlin, 1. oktobra. AA. Po zakonu od 15. septembra je postala zastava s kljukastim križem edina državna zastava. Notranji minister je zato odredil, da se smejo v bodoče na državnih in javnih postlopih razobešati samo zastave a klj-kastim križem. Židje te državne zastave ne smejo razobešati.

Beležke

„Domoljubov“ način politične borbe

Podeželski radikalski list »Domoljub« je prinesel v številki preteklega tedna uvodnik o krizi našega kmeta. Med drugim je napisal tudi to-le:

»Vprašanje o en kmetijskih pridelkov se je rešilo za časa vlade g. Kramerja z znamenitim žitnim režimom. »Pomagati« so hoteli kmetu, tako da je prevzela nakup žita Privilegirana izvozna družba in ga plačevala precej dražje, nego ga je mogla potem prodajati v inozemstvo. Izgubo, ki je pri tem nastala, je pokrila država, z drugimi besedami — mi z davki. Toda slovenski kmet je imel pri tem znamenitem »reševanju« kmetijskega vprašanja celo dvojni dobiček. Kakor vsi vemo, pridelal je Slovinci le redko kateri kmet žita dovolj za lastno uporabo, temveč ga mora še dokupovati. Posledica je bila, da je bil slovenski kmet z žitnim režimom kar dvakrat in prav nudo udarjen: 1.) moral je z davki prispevati k izgubi žitnega režima; 2.) kupovati je moral zase potrebno žito precej dražje nego bi ga dobil brez te Kramerjeve »rešitve«. Okroglo 100 milijonov dinarjev je stalo Slovinci tako reševanje.

Tako »Domoljub«. Kar pravi o nevzdržnosti žitnega režima in njegovih škodljivih posledicah za Slovinci, mi damo prav sedaj in smo bili istega mnenja že tudi takrat. Ravno zaradi tega je smatral dr. Kramer za eno svojih prvih nalog, ko je stopil v vlado, da doseže ukinitve žitnega režima. To je tudi dosegel. Toda dr. Kramer je postal minister v vladi g. Živkovića dne 1. septembra 1931. žitni režim pa je postal zakon 27. junija istega leta, torej polna dva meseca poprej. Takrat so Slovence zastopali v vladi še gospodje, ki jih »Domoljub« šteje med svoje. Kljub temu dela »Domoljub« za žitni režim odgovornega dr. Kramerja. Javnost naj si sama ustvari sodbo o takem načinu politične borbe.

Minister dr. Miškulin o delu s sedanjo skupščino

Zagrebske »Novosti« so objavile izjavo ministra pravde dr. Miškulina, ki je napovedal, da bo sedanja Narodna skupščina sprejela še novi proračun. »Niti najmanj ni verjetno — je med drugim rekel g. minister — da bi mogla biti Narodna skupščina že poprej razpuščena. Tem manj je to verjetno, ker gre prizadevanje vlade za tem, da s pomočjo sedanje skupščine in na osnovi od nje dobljenih pooblastil izda politične zakone, o katerih se toliko govori.«

Opozicijski shodi in sestanki

Zagrebski »Obzor« poroča, da je bil v nedeljo v Ormožu sestanek zaupnikov politike dr. Mačka v pujskem srezu. List zatrjuje, da so bile zastopane »skoraj vse večje občine«. Glavna govornika sta bila bivši minister dr. Kukovec iz Maribora in odvetnik dr. Odič iz Čakovca. Razpravljali so o tem, kako bi se razširil mačkovski pokret v srezu.

V nedeljo bo v Užicu tabor združene opozicije. Glavna govornika bosta Ljuba Davidović in Joca Jovanović. Zagrebško opozicijo bo zastopal Večeslav Vilder. Isto nedeljo bo manifestacijski tabor opozicije v Ljubuškem v Hercegovini. V »menu Mačka bo govoril dr. Jure Šutej. Po mnenju »Jutrnjega lista« bo to največji zbor, kar jih je doslej bilo v Hercegovini.

Preteklo nedeljo so imeli pristajši bivše Radičeve stranke shod v Omišu. Na shod so s dvema posebnima parnikoma prišli tudi pristajši te skupine iz Splita. Glavni govornik je bil bivši predsed radičevske organizacije za severno Dalmacijo Paško Kaf-toma iz Splita.

Načrt novega zadružnega zakona

Beograd, 1. oktobra. p. Po izjavi kmetijskega ministra Stankovića je načrt novega zadružnega zakona že dovršen. S tem zakonom bo ukljen monopol ene same zadružne zveze na teritoriji Srbije. Za ustanovitev zveze bodo postavljeni mnogi pogoji, med drugim bo moralo biti v vsaki zvezi včlanjenih najmanj 200 zadruze. Uvede se oblikovna revizija. Posamezne zveze istočasno ne morejo biti obenem poslovne in revizijske. Članstvo v zvezah postane oblikovno. Glavna zadružna zveza dobi novo funkcijo, tako da bo morala kontrolirati tudi poslovno politiko poslovnih zvez. Iz zadruge bo izločena sleher na politična akcija. Za zlorabe, ki se bodo ugotovile pri revizijah, bodo predvidene stroge kazni. Kredito zadružništvo se bo moralo grupirati v enotni zvezi.

Prihod poslanika dr. Grujića v London

London, 1. oktobra. AA. Šnoči ob 18.55 sta prispela v London novi jugoslovenski poslanik na angleškem dvoru dr. Slavko Grujić in njegova soproga Mabel. Na postaji so ju sprejeli odpravniki poslov dr. Pavel Karović s poslaniškim osobejem, bivši vojni ataše v Londonu polkovnik Ostojić, člani jugoslovenske delegacije na interparlamentarni trgovinski konferenci s bivšim predsednikom Narodne skupščine dr. Kumanudijem na čelu, člani jugoslovenske kolonije in poročevalci jugoslovenskih listov.

Košajnc priznava, kar mu dokažejo...

Kaj pravi njegova ljubica — Skrivnostni prodajalec zlatnine — S smrtjo je grozil samo za „šalo“

Maribor, 1. oktobra.

V včerajšnjem poročilu o bitki, ki se je razvila v zvezi z zasledovanjem nevarnega roparja in morilca Košajncja, smo omenili usodni sestanek Franca Košajncja s svojo ljubico Ljudmilo na starem mestnem pokopališču. Ljudje, ki stanujejo v bližini omenjenega pokopališča v Štrosmajerjevi ulici, so že v petek in v soboto popoldne opazili, kako se po pokopališču sprehajata mlajši moški in mlajša ženska. Že tedaj se je nekaterim stanovalcem, v stanovanjskih hišah nasproti pokopališču zdelo čudno in sumljivo, da se moški neprestano in nekako nervozno obrača na vse strani. Ko sta odhajala, je ženska šla v nekoliko razdaljenosti od dotičnega moškega. Po ponedeljkovem dogodku je postalo na mah jasno, da sta navedena sprehajaleca po mestnem pokopališču razbojnik Franca Košajncja in njegova ljubica Ljudmila. Policija je smatrala kot potrebno, da je aretirala tudi Košajncjevo ljubico, ker bi očitno od nje mogla marsikaj izvedeti. Košajncjeva ljubica je pri policiji izjavila, da ji je Košajnc stalno pretel s smrtjo, če ga izda. Na ponedeljkovem sestanku, ko sta sedela na nekem pokopališkem kamnu in se med seboj razgovarjala, pa je Košajnc zahteval od svoje ljubice, da mu da naslov za stanovanje, kjer bo lahko »mirno« spal. Dala mu je neki naslov na Pobrežju, v naslednjem trenutku pa je že štala ob pokopališkem zidu policija. Aretirana ljubica zatrjuje, da je hotela Košajncja izdati in javiti policiji njegovo prenočišče.

Prva sled

Nešteti vlomi in Avstriji v zadnjem času so povzročali avstrijskim varnostnim oblastem obilo skrbi. Tudi mariborska policija je prejela iz Avstrije natančno poročilo o vlomih ter se je sodeč po načinu vlovov zgoščeval sum na Franca Košajncja, Košajnc je star znanec mariborske policije in je letos spomladi celo protestiral proti pregotovi, obenem pa je objubil, da se bo poboljšal in da ne bo storil nič hudega v njenem okolišču. Izgubil je in nekaj časa ni bilo o njem nikakšnega sledu. Toda kmalu so prihajala zonet poročila iz Avstrije in višjemu policijskemu agentu g. Josipu Pavletiču se je kmalu posrežilo, najti prvo in pravo sled. Posrečilo se mu je, da je izsledil dragoceno briljantni prstan s 13 briljantni in dognal, da izvira iz Košajncjevega plena. Tudi je izsledil dragoceno zlato uro, ki jo je Košajnc ukradel ob priliki nekega vloga v Avstriji in ki jo je prodal nekemu svojemu znanu v Mariboru. Mariborska policija je prstan in uro zaplenila, prizadeti Avstrijec pa je ob predmeta spoznal za svoja. Sled za držnim vlomilecem pa je bila s tem podana. Višji policijski agent Pavletič je iztaknil Košajncjevo ljubico in našel pri njej razno blago sumljivega izvora, ki ga je bil prinesel njegov pomagač Jože Pajman.

Ze takrat je policija aretirala Ljudmilo, vendar pa ni mogla točno navesti, kaj se skrivata oba zločince. Policija je organizirala ves svoj aparat in obvestila tudi vse orožniške postaje, ker je bilo v Mariboru in okolici izvršenih več drznih vlovov in tatvin. Vse zasledovanje pa je bilo zaman. Prav to dejstvo je potrdilo sum, da ni vlomilec nikdo drugi, kakor Košajnc, ki pa mu pomaga Pajman. Zasledovanje je bilo tembolj oteženo, ker sta se Košajnc in Pajman pojavila danes tu, jutri pa nekje v Avstriji in tam izvršila po več vlovov.

Košajnc v okovih, muči ga žeja...

Včeraj jutraj se je pojavil v mariborski afineriji zlate elegantno oblečen gospod in ponudil v nakup razno zlatnino, vredno več tisoč dinarjev. Bili so to sami zdrobljeni prstani, uhani, zapestnice, ure in drugi nakit. Neznaneč je svoje zlato blago novčilo za 4008 dinarjev in izgubil brez sledu. Ko pa so se sinoči razširile po mestu vesti o aretaciji Košajncja, je bilo lastniku afinerije takoj jasno, da ni bil nikdo drugi kakor Košajnc. Zato je prijavil vso zadevo mariborski policiji.

Opustošenje na Kubi

Havana, 1. oktobra. AA. Tajfun je popolnoma opustošil okolico mesta Cienfuegos, kjer je zahteval 39 smrtnih žrtev, dočim je bilo ranjenih okrog 500 ljudi. 70 odstotkov vseh stavb je porušeno. Strokovnjaki sodijo, da je vihar napravil v pokrajini okrog mesta več milijonov dolarjev škode.

Nesreča motornega vlaka

Madrid, 1. oktobra. AA. Blizu Valencije je motorni vlak trčil v železniški vagon, ki je stal na odprti progi. Vlak, ki je približno z brzino 60 km, se je prevrnil. Ranjenih je bilo 45 potnikov. Eden izmed njih je v bolnici umrl.

Skrivnostno letalo nad Madžarsko

Budimpešta, 1. oktobra w. Jutranji listi poročajo o tajinstvenem letalu, ki so ga včeraj videli nedaleč od Debrecina. »Pester Lloyd« tudi, da je bilo letalo rumensko bombno letalo, ki se je izgubilo ter moralo za silo pristati. Preden so bile oblasti obveščene, se je letalo spet dvignilo in odletelo. »Pesti Hirlap« in »Nemzeti Ujsag« pa trdita, da je bilo letalo sovjetsko.

Aretracija dveh italijanskih sportnikov

Rim, 1. oktobra. AA. Italijanske oblasti so aretirale na obmejni postaji Ventimigli zeni znanih italijanskih nogometašev Scopellia in Guaita. Oba nogometaša sta pobegnila v Francijo, da se ogneta mobilizaciji. Pri ženah, ki sta sedaj hoteli oditi za svojima možema, so našli 2. milijona lir, ki sta jih hoteli iztihotapiti v Francijo. Denar so jama zaplenili, ženi pa zaprli in obtožili tihotapstva deviz.

Scopelli in Guaita sta po rodu Italijana iz Argentine, pred nekaj leti sta se preselila v Italijo, ko so uvedli policijski nogomet.

Prvo noč v zaporih je Košajnc dobro prespal, kakor da se ne bi bil nič zgodilo. Močno vkleknjenega so prepeljali zvečer v policijske zapore. Odklonil je večerjo, mučila ga je žeja in dali so mu vodo. Kmalu si je opomogel in pričel je pripovedovati agentom in stražnikom, ki so ga vso noč stražili, o raznih dogodivščinah iz svojega zločinskega delovanja. Na vso moč jih je skušal prepričati, da ni izvršil v Mariboru nobenega vloga in da je pri včerajšnjem zasledovanju streljal izključno v silobranu. Na vprašanje glede grozljivih pism nekaterim policijskim agentom, zlasti pa višjemu policijskemu agentu g. Josipu Pavletiču, se je izmuznil Košajnc, da je to delal samo zaradi »šale«, Košajncju so pripravili v zaporih ležišče kar na tleh in ga ukljenega privezali na verige. Zaspal je hitro in je prespal vso noč.

Nekaj priznava, nekaj zvraca na Pajmana

Danes dopoldne so Košajncja vkleknjenega peljali iz policijskih zaporov k zasliševanju na policijo. Mariborčani se niso niti za »Morka« toliko zanimali kolikor zanimanja kažejo sedaj za hajduka Košajncja. Ze v dopoldanskih urah so se gručeli ljudi zbirali v bližini policijskih zaporov. Ko so peljali Košajncja skozi mesto k zasliševanju, se je zgrnila množica ljudi v spremstvo do predstojništva mestne policije. Zunaj so ljudje ves čas čakali in predmet njihovega razgovora je bil Košajnc in njegovi razbojniški podvigi.

Ko so ljudje opazili, da ženejo stražniki Košajncja, so pričeli vreti z vseh strani in se zbirati na Slomškovem trgu pred policijo. Košajnc je imel na glavi obvezo, obleka je bila krvava. Ob pol 10. je pričel Košajncja zasliševati višji policijski nadzornik gospod Cajnko. V pisarni so Košajncju sneli verige, stražila pa sta ga dva stražnika. Košajnc je bil dobro razpoložen in je prosil višjega nadzornika g. Cajnka, če bi smel na njegova vprašanja odgovorjati v nemščini, češ, da ne obvlada dobro slovenskega jezika.

Košajnc je potem široko opisal svoje življenje. Spretno kakor je že njegova navada, pa se je izogibal vsake malenkosti, ki bi ga utegnila kaj obremeniti. Takoj iz početka je povedal, da je kradel in iskal le zlatnino in denar in da mu za vse drugo ni bilo mar. Priznal je tri vologe, ki jih je izvršil v Avstriji. Opisal je, kako je ukraden zlatnino novčnil in tudi navedel, kje je zapravil ves denar. Dejal je, da je tako življenje silno drago. Marsikje in marsikomu je moral plačati lepe vsote, da so ga sprejeli pod streho in da ga niso ovdavili oblastvom. Med vlogi, ki so bili izvršeni v zadnjem času v Mariboru in okolici, pa je priznal edino vlog v Limbušu. Vse druge vloge in tatvine pa je odločno zanikal in trdil glede nekaterih, da jih je izvršil brez njegove vodenosti Jože Pajman. Košajnc prizna le to, kar mu policija z absolutno točnostjo dokaže. Vse druge grehe pa zanika s tako doslednostjo, ki je mariborski policijski uradniki niso imeli prilike opaziti še pri nobenem zločinu. Nadalje ima Košajnc silno dober spomin. Točno se spominja vsakega datuma in se le redko zgodi, da bi zašel v protislovja. Dopoldansko zasliševanje je trajalo od pol 10. in točno do 12. ura.

Pajmana so iskali zaman

Ob 12. je bila mariborska policija telefonično obveščena po svojih zaupnikih, da se skriva Košajncjev zloglasni pajdaš Jože Pajman v gramozni jami na Koroški cesti. Policija je takoj organizirala svoj aparat in tja so odšli detektivni in stražniki na kolesih in peš. Preiskali so vso jamo in okolico do Kamnice, toda o Pajmanu ni bilo ne duha ne sluha. Pozneje so ga iskali tudi po mestu, zlasti okrog Treh ribnikov, vendar zaman.

Vse govorice, da je iz zaporov ušel Košajnc in da se Pajman skriva po mestu, so pa iz trte zvite. Košajncja popoldne niso zasliševali, pač pa ga bodo jutri dopoldne.

Gömbös zopet v Budimpešti

Budimpešta, 1. oktobra. w. Ministrski predsednik Gömbös se je ob 16.30 po enotedenski odsotnosti vrnil iz Berlina z letalom. Na letališču so ga pričakovali mnogi člani vlade pod vodstvom zunanjega ministra Kanya, nemški poslanik Mackensen z osebjem poslanštva ter novinarji. Ministrski predsednik ni hotel za stopnikom tiska dati nobene izjave. Letalo, ki je potrebovalo za pot iz Berlina v Budimpešto poldrugo uro, je vodil sam. Gömbös bo brzkone jutri na veliki proslavi, ki jo bo priredil poslanski klub vladne stranke za triletnico, odkar je na čelu vlade, v odgovoru na pozdravne govore, govoril tudi o perečih zmanjkih in notranjih političnih vprašanjih Madžarske.

Vremenski pregled

1. oktobra.

Evropa: Močan ciklon nad severozapadno Evropo, sekundarni nad severno Italijo. Slabo vreme je zajelo zapadno polovico Evrope od črte Reka-Dunaj-Gdansk, dočim je na vzhodni polovici večinoma jasno. — Jugoslavija: Pooblašilo se je v dravski in saveški banovini, poved drugod je jasno. Dežja ni bilo. Temperatura je ostala brez večjih sprememb. Minimum Pivlje 3, maksimum Beograd 29.

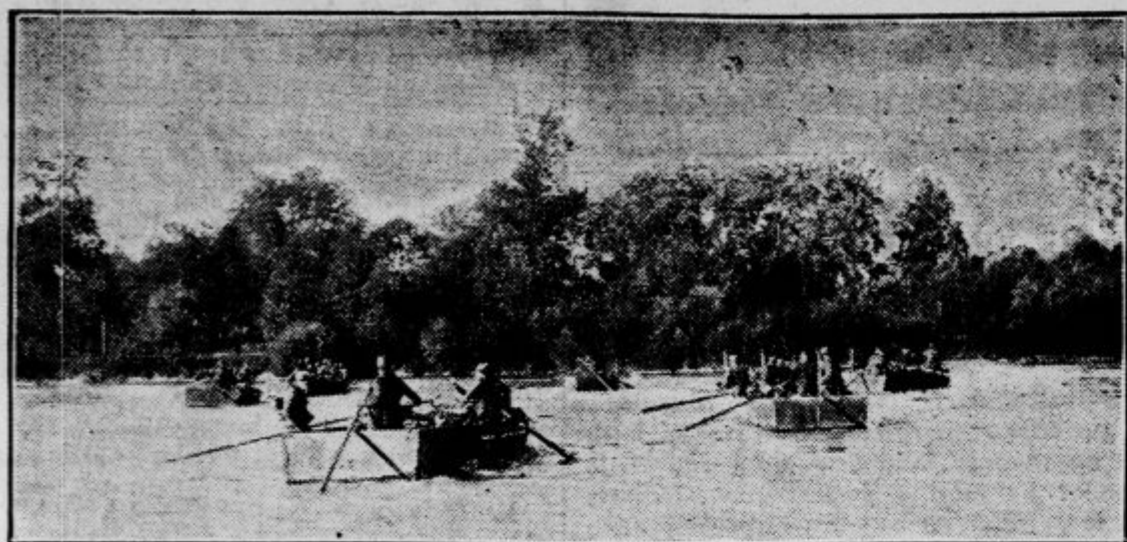
Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za danes: Pooblašeno se bo razširilo na večjo zapadno polovico države, kjer bo deževalo prav posebno pa na skrajnem zapadu. Samo v varšavski in mozarški banovini bo jasno. Temperatura bo padla na zapadu, zvišala pa se bo na vzhodu.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Pretežno lepo oblačno, ponekod tudi dež, posebno na zapadu. Temperatura bo dolagoma padla.

BITKA ZA MOST ČEZ SAVO

Slika napetih borb na manevrih pri Brčkem

Pontonirji prevažajo čete čez Savo k nadaljnjemu pohodu

Brčko, 30. septembra. Jedva je dobro vstalo sonce iz za ne- skončne slavonske nižine, ki se razprostira pod Brčkim pred očmi gledalca, kakor bi bila položena na diani, že je čuti vi- soko pod modrim jutranjim dnem pesem vojaških letal. So letala severne vojske, ki raziskujejo teren in iščejo postojanke južne vojske, ki brani pred prodiranjem belih severnih vsako ped zemlje. Letala lete najmanj 1500 metrov visoko ter se bližajo železniškemu mostu.

Nenadoma zagrmí eden, dva, trije, pet strelav, skoro z brzino strojnica izza grmovja, mimo katerega smo pred trenu- tokom peljali, ne da bi opazili vojske, kaj šele topove. Tu je z zelenjem zakrita protivojvonska avtomobilska baterija, ki uspešno preprečuje dohod sovražnih letal nad strateško tako važni most.

Smo v polnem jeku borbe med obema vojskama, ki sta v pokretu že od polnoči. Severna vojska s svojo številčno nadmo- nostjo počasi toda stalno potiska zaščitna konjeniška oddeljenja južne vojske proti Savi, za katero se zbira na območju med Dobojem, Maglajem, Gračanico glavne čete južne vojske, da preprečijo prehod severne vojske čez planino Majevico v tuzlansko ravnico in dolino reke Spreče. Predstraže lahkega oddelka severne vojs- ke so dosegla že v prvih jutranjih urah železniško postajo Vrbano.

Došli smo na fronto. Gledamo vse na okoli pa nikjer žive duše. Čudni manevri nasproti onim, ki sem jih gledal kot otrok, ko so se »kanarčkie« in »gorski strelci« puškali po poljih okoli Grosup- lja. Slednjči le zagledam v grmovju kraj poti dva konjenika, ležeča z napetimi puškami kraj ceste in strmeča proti se- veru. Zadnja straža južnega odreda.

Daleč na severu se opaža neko premi- kanje na kraju gozda ob pričetku večjega travnika. Gledam skozi daljnogled. So konjeniki z belimi pasovi okoli čelad, to- rej prve izvidnice severne vojske. Nisem jih še dobro ogledal, že se oglasi na levo od nas med koruzo skrita strojnica in neusmiljeno siplje ogenj proti severnja- kom, ki plaže se po tleh močno odgo- varjajo iz karabink.

Podoba je, da so se severnjaki premi- silili in da ne bodo tvegali frontalnega napada preko odprtega travnika, po ka- terem kosi strojnica odstopajoče južne vojske. Del konjenice severnih jaše proti severozapadu, drugi pa je med tem se ojačnji, ki se neprestano vsipljejo iz gozda, kakor bi rasti iz zemlje, krenili proti jugovzhodu. Poveljnik zaščitnega oddelka južnih je takoj spregledal namero severnih. Hočejo ga prijeti z boka ter ga celo obkoliti in morda ujeti. Kratko po- velje. V trenutku je strojnica demontri- rana, konjeniki na konjih in v galopu se ves oddelek umakne do nove postojanke, kjer bo tvegati nov odpor premočnemu na- sprotniku.

Mimo nas drve čez travnike in njive prvi oddelki severne konjenice, ki zaseda izpraznjene položaje pravkar se umak- nilega »neprijatelja«. Gledam odločne obraze mladih fantov in starejših rezerv- istov in vidim, da jemlje vso stvar pro- klemano resno. S temi fanti se ne bi rad srečal kot nasprotnik, če bi šlo za res. Naj so žure v borbi po težkem, marsikje skoro nepreloženem terenu, vendar so vi- deti, kakor da so pravkar prišli na vežbo in to po dobro prespani noči iz vojašnice.

Po cesti vozi, ovit v oblak dima, bata- ljon kolesarjev. Vsi z novimi kolesi v polni bojni opremi. Nasproti jim pridirja

podčastnik na konju ter preda poveljniku kolesarskega bataljona neko pismo. Kratko, odrezano povelje in cela kolona se ustavi kakor en mož.

Levo krlijo prvih oddelkov severne voj- ske proti za pomoč, da osvoji vas Drenov- ce, kjer so se utrdili večji oddelki južne vojske, ki dajejo jak odpor s strojnicami, regljačimi v mlado jutro.

Kolesarji postavijo kolesa kraj ceste. Nekaj trenutkov — in že so odmontirane s koles cevi lahkih strojnica, s katerimi lete strojničarji čez polje na pomoč pri- jateljem pri Drenovcu. Južni so opazili njihov prihod ter jih pozdravljajo z bo- čnim ognjem. Treba se je kriti. Kakor da so se kolesarji zili z zemljo in poljem v eno samo sivo gmo! Da napredujejo, pričajo samo njihovi strelci in vse jače streljanje strojnica, ki so zgrabile juž- njake v bok, da so tekoči zapustili svoje postojanke.

Severni vse bolj pritiskajo na južne ter poskušajo odrezati njihove zaščitne čete od mosta, do katerega bi se rade dokopale prej, ko ga bo neprijatelj spustil v zrak. To bi pomenilo velik uspeh, saj ne bi bilo treba tvegati težkega prehoda preko Save na pontonih, ki je vedno zvezan z velikimi žrtvami in težkim rizikom za napadalce.

Na novornih avtomobilih prihajajo se- vernim prva pehotna ojačenja. Fantje skačejo iz voz, ko se niso še dobro usta- vili ter pod vodstvom svojih častnikov takoj hitijo s ceste na levo in desno med koruzo in grmovje, iz katerega je takoj nato čuti njihovo streljanje. Pod udarci pehotnih topov morajo konjeniki zapuščati mitralješka gnezda iz katerih so sipali ogenj na severnjake.

Proti poldnevno so prvi izvidniki sever- nih že na bregovih Save. Krog okoli za- ščitnega oddelka južnih je vse ožji. Iz vrhovja na nasipih Save ropočejo stroj- nice severnih in južnih. Vseh trenutke se lahko zgodi, da bodo južni potisnjeni v vodo, če se pravčasno ne umaknejo. To je uvidel tudi poveljnik zadnjih straž juž- nih kapetan Aranicki, ki je še enkrat preštel svoje zveste, da mu kdo ne osta- ne na levem bregu Save in ne pade v roke severnih. Ob 12.15 je zapustil zadnji juž- njak levo obkalo Save ter se v diru spu- stil po savskem mostu med streljanjem severnih, ki tolčejo na most frontalo in zbokov.

Ob 12.20 tresne grom pod stebri sa- vskega mostu, ki so ga pionirji spustili v zrak. Tako so onemogočili prehod sever- nih preko mostu.

Ko bi oče moral priti

Pralo bi se samo z Radionom

Schichtov

RADION

pere sam

Sledila je vojaška godba, nato pa častni vod vojakov, za njimi pa so nosili pokoj- nikovi ožji prijatelji spet dva krasna ven- ca. Ves cvetlični voz je bil poln vencev. Za vozom z duhovniki, so peljali krtjo s pokojnikom, na vsaki strani voza so tvo- rili štirje naredniki z nasajenimi puškami častno spremstvo.

Za vozom so stopali užaloščeni bratje in sestra, nato sorodniki, za njimi oddelci oficirjev, deputacija gasilcev, odbor SK Ilirije, zastopniki zbornice za TOI in združenja trgovcev. Za velikim številom pogrebcev je zaključila spreved četa vo- jakov.

Med sviranjem obeh godb je krenil spre- vod na pokopališče pri Sv. Križu. V cer- kvi so dvignili krtjo na rame člani raz- nih klubov in Stanetovi najožji prijatelji in jo nesli do rodbinske grobnice. Pri od- prtem grobu se je od pokojnika poslovil v iskrenih besedah predsednik ZSK Her- mesa dr. Mavri, slaveč ga kot vzornega sportnika in gentlemana in zagotavlja- joč, da ga bo ZSK Hermes vedno ohranil v najsvetejšem spominu, prav tako pa tudi vsi jugoslovenski sportniki. V imenu Mo- to-saveza je spregovoril v slovp g. Jaka Gorjanc. Nato so se začele na krtjo vsipa- ti grude.

Ljubljana dobi novo moderno gimnazijo

Ljubljana, 1. oktobra. Po nalogu tehničnega oddelka banke uprave je inženjer gospod Emil Navinšek izdelal načrte za najmodernejšo gimnazijsko poslopje, ki bo v kras bežigraskemu kraju. Prosvetno in gradbeno ministrstvo sta načrte potrdila in jih vrnila tehničnemu od- delku, da razpiše ponudbeno licitacijo za oddajo raznih del. Bežigraska III. realna gimnazija, ki sedaj gostuje po raznih kra- jih, večidel na realni v Vegovi ulici, bo zgrajena na takozvanih pekovskihi njivah, ne daleč od mestne mitnice ob Tyrševi cesti v Kržičevi ulici. Obsegala bo kompleks ka- kih 500 m². Ta svet je mestna občina dala brezplačno na razpolago. Gimnazija bo zgrajena v štirih nadstropjih in bo odgovor- jala vsem načelom moderne vzgoje, higijene

in arhitekture. Imela bo 24 učilnic, ki bodo imele prostora vsaka za 40 do 60 dijakov, dalje veliko in svetlo risalnico, posoben ke- mični laboratorij, fizikalno dvorano, lepe pisarniške sobe in posvetovalnico, pa tudi telovadnico bo nudila dovolj prostora, kjer bo tudi poseben oder za razne šolske slavnosti.

Stroški so preračunani na 8.119.014 Din. Tehnični oddelek je že razpisal licitacijo za oddajo posameznih del, ki so razdeljena v 3 skupine. Če bo prva licitacija ugodna, prično takoj z graditvijo poslopja ter raču- najo, da bo gimnazija že letos v surovem stanju popolnoma pod streho. Med stavbeni- ki in obrtniki vlada znatno zanimanje za vsa dela in je pričakovati, da bo udeležba pri licitaciji znatna.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

prirodno **Franz Josefove** grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Le še 30 metrov regulacije

Dela v Ljubljani se srečno bližajo kraju

Ljubljana, 1. oktobra. Le še 30 m dolžine manjka, pa bo zadnji sektor zbetoniran od šentpeterske- ga mosta do zatvornice. Vreme je bilo kakor naročeno, kar seveda silno pospe- šuje regulacijska dela. Obroč zemljišča, ki ga je treba izkopati in izvoziti iz stru- ge, se vsak dan zožuje, tako da se delavci komaj izogibljajo drug drugemu. Mešalni stroj za betoniranje sicer počiva že dva dni, vendar je videti, da bodo delavci v četrtek znova zavili lopate ter utrdili in izgladili sicer zelo plehko dno Ljub- ljane.

Motor z debelo zapenjanjo žico je postal nepotreben, zato so ga ta teden odstavili izpod postavljene utice na zatvornici. Gledalce zelo zanima, kako sedito so se zdaj kopati zagnali na zadnje plasti struge. Kar od štirih strani so zgrabili ves teren in položili tirnice na šir in vzdolž. Vstavili so zelo primitivne vrteče se plošče, da kar igraje obračajo težko obložene vozčke. Kako pravilno globoko so že iz vsega začetka splinirali vzpe- njače, je vidno baš sedaj, ko je treba spravljati material iz struge okrog in okrog.

Od zadnjega poročila je treba navesti, da je že v soboto zvečer padel prvi uda- rec težke sekire nad zatvornico, ki je ne- kaj let kljubovala raznim vremenskim pojavom in tudi hudim poplavam ter ogromnemu pritisku vodovja. Podjetje Du- kić in drug, ki je zgradilo to zatvornico pred nekaj leti, namesto preiskbe in skoro strohnele pred 20 leti zgrajene stare zat- vornice, bo sedaj porušilo to svoje teh- nično delo.

Prihodnji teden bo menda zatvornica izginila s površja. Zdrave njene dele, ka- kor hlode, bruna in deske bodo porabili pri novo zgrajeni zatvornici na Spici, ki je v spodnjem delu že gotova in čaka

samo še na zgornje konstrukcije. Na le- vem obrežju od Gradišnice pravkar kop- ljejo temeljni podstavki opornika, kjer je bila ovira le še zadnje okno zatvornice. V 10 do 14 dneh utegne potemtakem dobiti Gradišnica prosto pot, da se razli- je po zbetonirani strugi Ljubljane.

Zagatna stena sredi reke, do koder bo segala betonska plast, je dovršena po vsej širini, le sredi je prazen prostor za odtok vode. Mnogo se je že gradilo v Sloveniji, a tako kompliciranega in orja- škega, a tudi dolgotrajnega dela še ni bilo.

Iz Ljutomera

U— Sadna letina je v nekaterih prede- lih našega sreza, posebno pa v Strigovi, precej obilna. Skoro vsak dan se nakada- jo jabolka za Nemčijo, Avstrijo in Češko- slovaško. Cene se gibljejo od 1.40 Din do 2.50, slednja cena je za kanadke in mo- šančke. Za marsikatero kmetovalca je izkupicek za sadije izredno dobrodošla po- moč.

U— Toča, ki je v četrtek rožljala nad Ljutomerom, je privihrala od severovzho- da ter napravila občutno škodo. Najbolj prizadeti so bili kraji okrog Velike Nede- lje, kjer je toča vzela polovico trutve.

U— Redka ptica, o kateri smo pred tednom poročali, je bela srebrna čapla, obročkana pa je bila letos 12. junija v snežu pod Nežiderskem jezeru v Avstriji.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor — Telef. 27-30

Na splošno željo še danes

Če žene stavkajo...

Danes zadnjikrat
ob 16, 19.15 in 21.15.

Kralj Peter II. in Vodnikova družba

Vodnikova družba, ta naša mlada kul- turna ustanova, katere izdaje so med na- šim narodom postale tako priljubljene, da šteje visoke tisoče članov, si more šteti v veliko čast in odliko, da spada med njene ustanovnike sam naš mladi kralj Peter II. Vodnikova družba, ki ji je bilo na ta na- čin z najvišjega mesta dano toliko spozna-

nje za njeno veliko in pomembno kultur- no delo, je za Nj. Vel. kralja naročila umet- niško izdelano listino ustanovnega član- stva, ki jo bo družba v kratkem izročila svojemu najvišjemu ustanovniku.

Umetniško izdelana ustanovna listina je delo poznane slikarja-grafika E. Justina. Na ogled je v izlozbi Tiskovne zadruge v Selenburgovi ulici.

ne in predsednik Čj lige v Olomucu dr. Bohuš Vybiral. V svojem govoru je ocenil skoraj 70 letno umetniško in slo- vansko delovanje slavne litovske rojakinje in položil v imenu olomouške lige lovorjev vence na njeno spomin- sko ploščo. Moški zbor krajevnega So- kola je nato zapel češkoslovaško in jugoslovensko državno himno in z go- vorom prof. K. Sedláka je bila pomen- ljiva slavnost zaključena. Prisotni so bili predstavniki krajevnih državnih in samoupravnih oblasti in raznih kor- poracij poleg številnega občinstva iz mesta in okolice.

Na sliko, ki so nam jo poslali iz Lito- veli, vidimo spominsko ploščo, pred njo pa stoji od leve na desno: jubilan- tin praški prijatelj dr. J. J. Frič iz Prage, upravnik muzeja prof. K. Sed- lák in slavnostni govornik dr. Bohuš Vybiral.

Nad 100.000 Din škode

Nad 100.000 dinarjev škode trpi po- sestnik Matija Rola iz Gruševce pri Sv. Marjeti ob Pesnici radi požara, ki je iz- bruhnil včeraj ponoči in mu uničil obe gospodarski poslopji. Zgorelo je 17 svinj, 1 krava in vse premočnine. Na mesto po- žara so pohiteli gasilci od Sv. Marjete, Pesnice, Sv. Lenarta, Maribora, Sv. Tro- jice in Sv. Barbare, ki se jim je posrečilo preprečiti, da bi ogenj prešel tudi na sta- novanjsko hišo. Posestnik Rola je zava- rovan le za 20.000 dinarjev.

Stane Seunig na zadnji poti

Ljubljana, 1. oktobra. Kako je ganila Ljubljano tragična uso- da mladega sportnika Staneta Seuniga, je pričala ogromna udeležba prebivalstva pri današnjem pogrebu. Prostrani trg pred »Evropo« in Tavčarjeva ulica sta bili sko- raj pretesna za tako množico, zbirali so se pa ljudje v gostem špalirju tudi povsod, kjer se je pomikal žalni sprevod.

Ob 16. so oo. franciški blagoslovili krtjo, vojaška godba je v slovo rezervne- mu podporočniku intonirala žalobni koraj, nato pa se je začel pomikati velik žalni sprevod. Za križem so nesli dva prelepa venca, nato je korakala železničarska god- ba, vop pot svirajoč turbojne žalostinke. Hermežani so nosili težak venec iz rdečih nageljev in pestrega jesenskega cvetja. V drugi dep. Hermesa je srednji vodil Sta- netov motor, na katerega so nalpžili ve- nec z zelenimi trakovi — poslednji po- zdrav bratskega kluba z zelenega Pohorja. Motor sam je le malo poškodovan. Na des- ni strani motorja je nosil drug Hermes- žan pokojnikovo čelado, oni na levi pa trofejo, ki si jo je pribral Seunig pri ne- deljskih dirkah in ki mu jo vzdajajo v rodbinske grobnice. Okoli 30 motocikli- stov v četverostopih je vodilo svoje mo- torje s prižiganimi lučmi, ki so bile zasit- e s florami. Za motociklisti je stopalo član- stvo Plesno-sportnega kluba, nesli so tudi krasen venec. Za plesalci in plesniki uči, telji so nesli vence sabljaške sekcije Ilir- rije in ožjih prijateljev, nato so se pa raz- vtrili predstavniki raznih klubov, ZSK Hermesa, Motociklistične Ilirije, zastop- niki Aerokluba in SK Ilirije.

Praznik češkoslovaško - jugoslovenske vzajemnosti v moravski provinci

V Litovli na Moravskem so prejšnji mesec odkrili spominsko ploščo veliki hrvaški tragedijci, Mariji markizi Růžičkovi-Strozzi. Kakor znano, je ta umetnica nedavno praznovala 85 letni- co rojstva. Kot mlada Čehinja je nekoč etopila na deske zagrebškega gledali- šča in jim ostala zvesta do poznega večera svojega blagoslovljenega živ- ljenja. S svojo osebnostjo simbolno upodablja češkoslovaško - jugoslovensko kulturno vzajemnost.

Njeni rojaki v rojstnem mestu Li- tovli so se ob 85 letnici s ponosom spomnili zagrebške umetnice in ji na rojstni hiši odkrili spominsko ploščo. Ta svečanost je dala središču Litovel- skega, Šternberskega in Šumperskega priliko, da tudi na zunaj pokaže svoje simpatije do češkoslov.-jugoslovenskega vzajemnostnega gibanja. V njegovem znamenju je potekla lepa svečanost.

Upravnik litovskega muzeja prof. K. Sedláč, ki je organiziral prireditve, je v otvoritvenem govoru izražal hval- ležnost tej »navdušeni in zavedni Slo- vanki, ki je širila na slovanskem jugu češko kulturo«. Slavnostni govor je imel ravnatelj olomouške Študijske knjižnice, odlični poznavalec Jugosla- vije, neumorni prevajalec iz slovenšč-

Domače vesti

* Konstituiranje izvršnega odbora Jadranske straže. V soboto zvečer se je pričela v Splitu seja izvršnega odbora Jadranske straže. Nadaljevala se je v nedeljo. Prisostvovali so ji delegati običajnih odborov iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in Osijeka, ki so ob enem člani izvršnega odbora. Najprej se je izvršni odbor konstituiral. Za predsednika so bili izvoljeni dr. Dušan Peleš, grot Kulmer in dr. Pirkmajer, iz Splita pa prof. Juras. Za tajnike so bili izvoljeni dr. Todorčević, dr. Ivo Rubić in Otokar Lahman, potem so bili izvoljeni načelniki posrednih oddelkov, ki tvorijo skupaj s predsedništvom splošni oddelki. Po poročilih delegatov je izvršni odbor obravnaval organizacijo jadranskih dnevnih, ki bodo po vseh šestih 31. oktobra ali 3. novembra, prihodnje leto bo pa prirejen v Beogradu Jadranski leden.

* Velike kulturne proslave so se vršile v nedeljo v Krževcih ob 75-letnici obstoja sedanje krizevske poljedelske šole, ki je bila prvo gospodarsko in gozdarsko učilišče ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi na vsem Balkanu. Z jubilejnimi proslavami je bila združena tudi konferenca učiteljev gospodarskih šol iz vse države, ki je bila zelo dobro obiskana. Na dnevnem redu konference so bili razni strokovni referati in poročila o uspehu našega strokovnega šolstva na poljedelskem področju. Ravnatelj gospodarske šole v Krževcih dr. Dubić je govoril o nalogah srednjih poljedelskih šol ter navajal, da je treba izvesti razne reorganizacije v tem šolstvu. Predlagal je, naj bi se za take šole dodela 4-letna učna doba. Predlog nekake drugega referenta pa se je glasil, naj bi se gospodarske srednje šole reorganizirale tako, da bi bil absolventom omogočen obisk poljedelskih fakultet.

* Zborovanje Društva posestnikov novih hiš se bo vršilo 6. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Društvo vabí posestnike novih hiš iz vse dravske banovine k udeležbi. Vabljeni so tudi zastopniki oblasti in denarnih zavodov.

* Polovična vožnja za obisk III. obrtne razstave v Kranju je dovoljena z odlokom generalne direkcije državnih železnic v Beogradu. Znižanje velja do 9. t. m. Zdrženje obrtnikov v Kranju opozarja na to ugodnost, ki omogoča obisk zanimive razstave obiskovalcem iz vseh krajev države.

* Izpiti za javne nameščenice, prapdnice narodnih manjšin so bili uvedeni na področju dunavske banovine. Odredil jih je prejšnji ban in ko so se izpiti te dni vršili pri prosvetnem oddelku dunavske banovine iz državnega jezika za vse uslužbenice v samoupravi in javni službi, ki so pripadniki narodnih manjšin, so bili rezultati dokaj slabi. Zlasti starejši kandidati niso mogli ugoditi zahtevam izpita, a tudi nekateri, ki so padli pri prvem izpitu in so sedaj izpite ponavljali, niso odgovarjali, kakor bi bilo treba. Ker so tak izpiti združeni s potnimi in raznimi drugimi stroški in ker kandidati itak službujejo samo med svojimi rojaki, je novi ban dunavske banovine odredil, da lahko tudi oni kandidati, ki so pri izpitu padli in tudi ponavljalnih izpito niso mogli položiti, še dalje vršijo svojo službo.

Prevzeli smo samoprodajo za Ljubljano ELISE BOCK preparatov. — Parfum. »VENUS« pred glavno pošto.

* Slava II. protiaeroplanskega polka. V Zagrebu je slovesno proslavil svojo slavo II. protiaeroplanski polk. Ta polk ima svojo slavo za spomin na dan, ko je naša artiljerija leta 1915 zrušila prvo sovražno letalo. Tedaj naša vojska še ni imela protiaeroplanskih enot kakor danes. Z navadnim topom so streljali na sovražno letalo, ki je krožilo nad Kragujevcem. S prvim strelom je bilo sovražno letalo zadeto in uničeno. Od tedaj se je naša vojna aviacija naglo razvijala do današnje višine.

* Zboljšanje prometa na ozkotirnih progah. Pri sarajevski železniški direkciji se bo v prihodnjih dneh vršila konferenca o zboljšanju prometa na ozkotirnih železniških progah. Konference se bodo udeležili tudi predstavniki gospodarskih organizacij in ustanov iz krajev, kjer so v prometu ozkotirne proge. Ker se to razpravlja tudi o izpremenitvah voznega reda in o uvedbi novih zvez, se bodo udeležili konference tudi zastopniki »Putnika«, parobrodskih društev ter predstavniki raznih občin.

PETANJSKA SLATINA KREPI!

* Židovske novoletne proslave v Beogradu. Židje so slavili v soboto in v nedeljsvo veliki praznik »roš ašan« — novo leto. Po židovskem štetju je nastopilo sedaj leto 5696. Že v soboto popoldne so bili v Beogradu zaprti vsi židovski lokali. Ob tem velikem prazniku tudi najsiromajnejše židje prekinjejo vsa svoja poslovanja. V obeh beograjskih sinagogah je bil začetek bogoslužij v soboto ob 18. V sinagogi ešarskega obreda je opravil bogoslužje vrhovni rabin dr. Alkalai, ki je v svojem nagovoru povdaril tudi to-le: V času, ko neke kulturne države izvajajo intenzivno protisemitsko akcijo, moramo mi stano imeti pred očmi, da nas lahko ohraniti samo sloga in ljubezen. Tudi v sinagogi ešarskega obreda je trajalo bogoslužje pozno v noč in rabin dr. Šlang je v svojem govoru poudaril veliko versko strpljivost, ki vlada v Jugoslaviji v korist in čast naroda in države.

* Občni zbor zveze zdravstvenih zadrug se je vršil v petek v Beogradu. Ta zadruga zveza ima po srbskih krajih ter v Sremski 100 zdravstvenih zadrug, ki štejejo 50.000 članov. Zborovalci so razpravljali o delu zdravstvenih zadrug ter sprejeli daljšo resolucijo, ki navaja razne težave, s katerimi se mora boriti združništvo. Tako n. pr. je v tej resoluciji tudi navedeno, da so oblastva ponekod ovirala delo lekarn, ki so jih ustanovile zdravstvene zadruge.

* Hercegovski kmet, ki je sam zgradil šolo v svoji vasi v okolici Nevesinja je muslimanski kmet Eninović sam zgradil za svojo vaso šolsko poslopje, v katerem sta dve učilnici in vsi drugi potrebni prostori. Ta redki dobrotnik in pionir prosvete je moral pri tem boriti tudi za gmotnimi težavami. Moč ni premožen, a se je vendarle lotil velikega dela, da bi dvignil prosveto v svojem rojstnem kraju.

* 260 novih podporočnikov. Na vojni akademiji v Beogradu je bil 1. t. m. velik praznik. Podporočni čin je doseglo 260 absolventov. To je 60 letnik naše vojne akademije. Gojenci 61. letnika so dosegli naredniški čin. Istočasno je bil zaključen tudi 35. letnik višje šole vojne akademije, v katerem je bilo 50 oficirjev raznih vrst orožja. Z odličnim uspehom je kot prvi dovršil to šolo konjeniški poročnik Vladimir Stanojević iz Negotina, sin generala in načelnika v vojnem ministristvu.

* Ustanovitev enotnega slovenskega društva v Beogradu. Kulturni prosvetni društvi »Cankar« in »Edinost« v Beogradu sta se že dalj časa trudili, da bi prišlo do fuzije obeh društev, odnosno do ustanovitve novega, reprezentativnega slovenskega društva v prestolnici. Na zadnjih izrednih občnih zborih obeh društev je bil sprejet soglasen sklep, da se društvi spojit, in zadnjima odboroma je bilo na loženo, da ta sklep izvedeta. Po vseh pripravih, ki sta jih oboja odborov v skupni akciji podvela, stojimo neposredno pred ustanovitvijo novega skupnega društva, ki bo imelo za naloge, udeleževati se v kulturnem, prosvetnem, gospodarskem in socialnem oziru. Ustanovni občni zbor novega društva se bo vršil v soboto, 5. t. m. zvečer ob pol 9. v dvorani Čehoslovaškega doma, v Garašanihovi ulici št. 39. Za člane obeh dotedanjih društev udeležba obvezna, vsi beograjski Slovenci iskreno vabljeni!

* Slavnost v Kamniški Bistrici. V nedeljo 6. t. m. bo SPD vodilo svoje člane in goste po novi pešpoti iz Stranj v Kamniško Bistrico. Vodstvo bo imelo značaj planinske slavnosti, h kateri vabimo vse planince in prijatelje lepe jesenske narave. Planine so v tem času najlepše. Ne zamudite ugodne prilike in udeležite se te prireditve. Spored slavnosti bo prioben.

* Koča pri Sedmerih jezerih bo zaradi popravil odprta.

* Gosťovanje magdeburških madrigalistov. Madrigalski zbor iz Magdeburga v Nemčiji, ki šteje 38 članov in članic, je priredil turnejo po Jugoslaviji in je nastopil najprej v Zagrebu. Drugi nastop je bil v protestantski cerkvi v Zemunu, kjer so magdeburški madrigalisti pod vodstvom dirigenta Jansena odlično zapeli več cerkvenih skladb.

Konjske dirke na Fužinah pri Ljubljani, v nedeljo 6. oktobra ob 14. uri priredi Kolo jahačev in vozačev. Startalo bo 52 konj. Banovinska žrebarca bo za propagando konjereje predstavila svoje najlepše žrebce. — Stave na konje.

* Sodnik, ki je ubil odvetnika, bo ostal v umobolnici. Okrožno sodišče v Zaječaru je sklenilo, naj se bivši starešina sreskega sodišča Nikola Stojanović vrne v umobolnico. Bivši starešina sreskega sodišča Stojanović je služboval v Boljevcu in je lani 19. maja na ulici ustrelil znanega odvetnika Živka Pavlovića. Do konca septembra lani je bil ubojenec v preiskovalnem zaporu, potem pa so ga poslali na motrenje v beograjsko umobolnico.

* 42 požarov je bilo letos v Sisku in so razne zavarovalne družbe prišle do zaključka, da so na delu požigalci, ki se hočejo osoristiti z zavarovalnino. Zavarovalne družbe so same v mnogih primerih izvedle preiskavo, večkrat so razpisale tudi nagrade, nihče pa doslej še ni mogel pojasniti tolikošte števila zagonetnih požarov. Zadnji, 42. požar je upepeli te dni v predmestju neko hišo, ki je bila vredna 60.000 Din.

* Cerkevne takse. Seznam veljavnih cerkvenih taks (župnouradnih, poročnih, mašnih, pogrebniških itd.) lahko dobite brezplačno, če se takoj z dopisnico obrnete do Blaža Kovača v Ljubljani. Založba »Index«.

* Objedele oblike barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

u. Koroška nedelja bo 6. t. m. v Ljubljani. Ta dan bomo videli prvič v našem mestu žiljske narodne običaje, a sicer: Žiljsko ohcet, dopoldne ob pol 11. uri po ljubljanskih ulicah, ob 15. pa na Čopovem grabnu znamenito Žiljsko števanje in Visoki rej pod lipo. Pri teh prireditvah bo sodelovalo 70 oseb v žiljskih narodnih nošah, cela vrsta jezdecov in okrašenih voz, dalje akademski pevski zbor, Koroški pevci in pevski zbor Glasbene Matice. Prireditve je zasnoval Folklorni inštitut Glasbene Matice Ljubljanske, vodi jo vodja inštituta g. France Margot. Za popoldansko prireditev na Čopovem grabnu, ki bo trajala od 15. do pol 18., so postavile ni stoli in tribuna, sedeži bodo od petka dalje v prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

u. Na žalnem koncertu društva »Tabora«, ki bo v ponedeljek 7. t. m. ob 20. v franciskanski cerkvi, sodelujejo koncertna pevka gđ. Justina Dolenc, član Narodnega gledališča g. Angel Jarc, violinist g. prof. K. Vekjet, g. pater F. Ačko, dirigent opere g. dr. D. Švara in mešani pevski zbor »Tabora« pod vodstvom pevovodje g. F. Venturini. Ponovno opozarjamo cenjeno javnost na ta spominski večer.

u. Prirodoslovno društvo priredi prvo svoje letošnje predavanje v soboto. Predaval bo g. primarij dr. B. Lavrič o transfuziji krvi. Predavanje bo v predavalnici Mineraloškega inštituta univerze (pritličje, desni hodnik) ter se prične ob 18. Člani in prijatelji društva so iskreno vabljeni na čim številnejši obisk. Vstopnine ni, pri kriticah stroškov pa so prostovoljni prispevki dobrodošli.

u. Predavanja SPD. Slovensko planinsko društvo bo prihodnji teden pričelo s svojimi predavanji. V torek 8. t. m. ob 20. bo predavalja znamenita alpinistka g. Ana Escherjeva, naša rojakinja iz Tržica, svoje filme iz raznih govorij Evrope in Azije. Nadaljnja obvestila sledijo.

u. Zdrženje železniških uradnikov. Oblastna uprava v Ljubljani priredi družni izlet na Dolenjsko dne 6. oktobra, katerega se lahko udeležijo železničarji kot

ELITNI KINO MATICA
Danes ob 4., 7.¼ in 9.¼ premiera »Ufa-Filma« s **BRIGITO HELM**
KNEZ VORONCOV
po istoimenskem romanu Margot Simpson Albert Schönhals, Hansi Knoteck — »Paramountov zvočni tednik«

tudi zasebniki. Odhod to 6. oktobra ob 6.10 iz Ljubljane gl. kol. do Novega mesta, odkoder popelje udeležence poseben avtobus v dolino gradov, to je od Novega mesta do Kostanjevice, med potjo ogled kartuzije v St. Jerneju, v Kostanjevici skupno kosilo. Povratek popoldne v Novo mesto, prihod v Ljubljano gl. kol. isti dan ob 22. uri. Celotni stroški avtobusa in prehrane brez železniške vožnje, ki si jo mora vsak sam preskrbeti, (polovična vožnja), so preračunani na 60.- Din, polovica se plača ob prijavi. Prijave sprejema do 3. X. g. Košir Janez, železniški kontrolor Ljubljanske gor. kol. Ako bo dovolj zanimanja, se priredi v petek 4. oktobra sklopično predavanje člega potovanja. Vabimo vse zainteresirane, da se tega podučnega in zabavnega potovanja udeležijo, pred povratkom bo v Novem mestu še družaben sestanek z godbo in peljem.

u. Električna kuha bo danes ob 17. v prostori zveze gospodinj. Breg 8. Pokušanje jedil, vstop prost.

u. Opozorjamo na klavirski večer Ivana Noča, ki bo v petek 4. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani. Pianist Ivan Noč je v minili sezoni dalj časa mnogo skupno igral z znanim svetovnim pianistom Koszalskem in brez dvoma je od slavnega mojstra mnogo pridobil glede interpretacije Chopinovih skladb. Zato je popoldne koncertu izvajal več del slavnega poljskega komponista in sicer njegov valček v a-dur, 12 preludijev in 2 etudi. Poleg Chopina so na sporedu še skladatelji Bach, Beethoven in Liszt. Sedeži po običajni ceni v knjigarni Glasbene Matice.

u. Otvoritev tradicionalnih plesnih vaj Jugoslovenskega naprednega akademskega društva Jadran bo v četrtek 3. oktobra ob 8 zvečer v veliki dvorani Kazine. Vse cenjene plesalke in plesalce vabimo, da se polnoštevilno udeležijo otvoritve, kakor tudi tedenskih plesnih vaj in jih zagotavljamo, da bodo, kot vsako leto, prišli na svoj račun ob zvokih nad vse priljubljenega Ronny-jazza in ob dobro založenem bufetu.

u. Avtobusni izlet v Opatijo 6. t. m. priredi Putnik. Ljubljana Cena 165.- Din. Prijave do 4. t. m.

u. Clancian Jnad »Jadrana« in »Edinost«. Ker vam nismo poslali vabil, vas tem potom najviljudneje vabimo na otvoritev plesnih vaj Jnad »Jadrana«.

u. Društvo prijateljev Slovenskih gor. Vabi svoje člane in prijatelje, da obiščejo v kolikor mogoče velikem številu obrtno in kmetijsko razstavo v Ptuj do 6. t. m. Izleti v Haloze in razne kraje Slovenskih gor.

u. Večerni trgovski tečaj (šest ali deset mesečni) za odrasle prične na Christoforovem ulnem zavodu 3. oktobra ob pol osmih zvečer Popk trgovskih predmetov, stenografi-je, strojepljake, reklame, jezikov. Šolnina za vsa obvezna predmeta 100 Din, vpisnina 30 Din. Prijave in brezplačne informacije na Domobranski cesti 15.

u. Večerni trgovski tečaj v središču Ljubljane priredi Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2/II. Vpisovanje vsak delavnik med uradnimi urami. Začetek pouka 15. t. m., vsa pojasnila brezplačno. Ker poučujejo samo na tem večernem trgovskem tečaju strokovni profesorji, se tečaj najbolje priporoča.

u. Sestanek železniških upokojencev in upokojenk ter staropokojencev in rentnikov sploh se bo vršil v četrtek 3. t. m. ob 16. pri »Levu«. Akcijski odbor bo poročal o uspehu dotedanjih intervencij ter se bo sklepal, o bodočem delu.

u. Plesalke, plesalci V četrtek 3. t. m. otvoritev tradicionalnih plesnih vaj Jugoslovenskega naprednega akademskega društva Jadran v veliki dvorani Kazine. Igra priznani in priljubljeni Ronny-jazz. u. Primorsko akademsko starešinstvo v Ljubljani vabi vse svoje člane na prijateljski pomenek, ki se bo vršil v četrtek 3. t. m. ob 20. v gostilni »Činkolec« (Kopitarjeva ulica).

u. Uprava šentjakobskega gledališkega odra vabi k sodelovanju vse dame in gospe, ki imajo veselje do igranja. Prijava je nasloviti pismeno na upravo šentjakobskega gledališkega odra. Vsak pa se lahko osebno zglopi vsak večer od 20. ure dalje v gledaliških prostorih v Mestnem domu.

u. Obsojen tat. Mali senat je včeraj obsodil 50-letnega Franceta Roka iz Podreberja pri Kamniku zaradi tatvine 1700 Din vrednega kolesa, 1000 Din vrednega usnjatega suknjaka in plavalnih hlač na Savi ter zaradi prepovedanega povratka v Ljubljano na eno leto in 6 mesecev robije. Rok je nepopolnletni tat. Kolo je ukradel ruskemu emigrantu Alekseju Jancenu.

u. Za 3 pare čevljev — 5 mesecev zapora. Kelc France, 21-letni mladeček pomočnik, je bil član družbe, ki je vedrila polti na Posavju in se na razne načine preživljala. Okoli 7.30 zjutraj se je bil 29. junija splazil v šolsko poslopje ob Smart'ski cesti ter pobral upravitelju g. Stupici 3 pare čevljev. En par je kar na stranišču obul in svoje slabe čevlje pustil tam. Ko ga je hišnik zasačil, je plen vrzel proč in se skril na pokopališču pred preganjalci. Pozneje so ga aretirali. Kelc je pred malim senatom tatvino priznal in je bil obsojen na 5 mesecev zapora.

u. Zakaj ne povsod enako? Prejeli smo: Vprašamo, zakaj. Resljevo cesto od Komenskega ulice do Jubilejnega mostu tako temeljito čistijo in perejo vsako soboto, dočim se drugi del ceste, od Komenskega ulice proti severu, očisti in opere le, če je kak kongres ali kraj silnice. Na Čopovo ulico se pa sploh popolnoma pozabi. Mar niso davki od teh hiš prav toliko vredni, kakor oni od hiš na južnem koncu te ceste? Resljeva cesta izgleda časih res kakor najslabša vaška steza, le še nekaj krav volov in koz nam manjka, coklje naj oblečemo, pa imamo »kmete« v mestu. Skopljivi avto je prihajal svojčas dopoldne okrog pol 10 ure, zdaj pa kar le popoldne okrog pol 17. in še takrat drvi, kakor bi ga podilo sto zlojdev. Odločno zahtevamo stanovalci

Resljeve ceste, da se ta cesta v celoti dol. žini vsaj trikrat dnevno poškopri in vsaj ob sobotah temeljito očisti in opere vse nesnage.

Iz Celja

u. Okoliški občinski urad je likvidiran. V ponedeljek so prepeljali vse akte, knjige in inventar iz občinskega urada Celja okolice na mestno poglavarstvo. Včeraj so se preselili vsi nameščenici prejšnje okoliške občine tjakaj. Prebivalstvo bivše okoliške občine naj se odslej v vseh zadevah z občino obrača na mestno poglavarstvo. Mestni sve tbo imel sejo v petek ob 18. Na dnevnem redu so poročila odborov.

u. Tujski promet, brezposelnost in umrljivost. V septembru je obiskalo Celje 1239 tujcev, nekaj manj kakor v avgustu. Pri borzi dela je bilo zadnjega avgusta prijavljenih 357 brezposelnih nasproti 293 dne 20. avgusta. V septembru je umrlo v Celju 24 oseb, in sicer ena v mestu in 23 v bolnišnici.

u. Znižanje najemnin. Predlog finančnega odbora mestne občine ljubljanske je sprožil vprašanje znižanja najemnin tudi v Celju. Javni in zasebni nameščenici in delavci zaradi padanja svojih dohodkov niso več voljni plačevati dosedanjih najemnin. Zeliho, da mestna občina z znižanjem v svojih stanovanjskih hišah prva da vzpodbudo za splošno revizijo najemnin.

u. Nož v prsi. V nedeljo zjutraj si je 20letni brezposelni knjigovez Valentin F. v stanovanju na Zgornji Hudičji zabodel nož v levo stran prsi. Reševalni avto je hudo ranjenega prepeljal v bolnišnico.

u. Samo do sobote si lahko nabavite srečko za novo kolo državne razredne loterije v podružnici »Jutra«.

u. Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 v film »Trafiak« in zvočni tednik.

u. Igra narave. Posestnik Jakob Selč pri Sv. Jeditri nad Laškimi je poslal celjskemu uredništvu »Jutra« 80 dkg težak krompir, ki ga je bil izkopal na svoji njivi. Oblika krompirja izredno spominja na človeški embrio. Vidi se trup, glava, roki in nogi. Krompir je razstavljen v izložbi celjske podružnice »Jutra«.

Iz Maribora

u. Iz rotovža. Mestni predsednik dr. Juvan je včeraj odpotoval v službenih zadevah v Ljubljano.

u. Protituberkulozni dinar je dosegel v septembru vsoto 188.007 Din.

u. Carinski dohodki pri glavni carinarnici so znašali v preteklem mesecu 4.290.798,40 Din in sicer na uvozu 4.202.937,65 Din, na izvozu pa 17.860,75 Din.

u. Trboveljskih slavčkov ne bo. Njihov obisk, določen za 5. t. m., se je moral radi raznih ovir preložiti na nedoločen čas.

u. Cercle francis. Odhod francoskega krožka v Maribor opozarja cenjeno občinstvo na svoje francoske tečaje. Pouk se je začel 1. t. m., vpisovanje v kurzi je do 12. t. m. Vsa pojasnila se dobijo na lepkih in v društveni čitalnici, Gregorčičeva ul. 4-I, ob sredah od 17.30 do 19.30.

u. V »črnem gozdu« pred Sv. Lenartom se čisto dogajajo napadi. Zrtev takega napada je postal te dni vinikar Senveter. Za držnimi napadalci poizvedujejo.

u. Konja in voz v jarku. V bližini gostilne Novačan v Orehovi vasi je neki tovarni avto, ki je vozil brez luči, z vso silo zavozil v voz posestnika Franca Kmetca iz Rač. Suneč je bil tako silovit, da ga se konja z vozom vred znašla v jarku. Sreča v nesreči je, da je dobil posestnik Kmetec pri padcu z voza le manjše poškodbe na nogah. Konja sta bila nekoliko ranjena na nogah, dočim se je vozilo precej poškodovalo. Za nepredvidnim soferjem poizvedujejo oblasti.

u. Z avtom v pokopališni plot se je zaletel sofer Josko V. Zavozil je v levi vogal plota magdalenskega pokopališča, ga podr, poškodoval drevje na pokopališču tik spomenikov in polomil stojnico branjevca Antona Kubiša. Prvo pomoč je nudil soferju karmosetski mojster Matija Rozman. Prednje kolesje avtomobila je popolnoma strto. Soferju se k sreči ni nič hudega zgodilo.

u. Težka motociklistova nezgoda. Ob znanem viaduktu ob banovinski cesti proti Sv. Lenartu se je pripetila težja nezgoda 26 letnemu posestniku motora sinu Ivanu Ferku s Pesniškega dvora. Na ovinku ga je zaneslo tako nesrečno, da je padel z motorja in da so ga radi poškodb na glavi morali prepeljati v bolnišnico.

u. K našemu včeršnjemu poročilu glede tragične žrtve razbojnika Košanca sodarskega pomočnika Franca Sadeka pojasnujemo, da je preuranjena vest glede njegove smrti potrdil novinarjem v ponedeljek zvečer mariborski zdravnik dr. Alfons Wankmüller.

Iz Ptuja

u. Slovo šreskega načelnika. V soboto se je poslovil sreski načelnik g. dr. Bratina Zvonko od uradništva in je v nedeljo odpotoval k banki upravi v Skoplju. Vse posle je predal, do prihoda novega sreskega načelnika, eedanjemu podnačelniku g. dr. Tomšiču.

u. Dvojna poroka v družini. Ugledna rodbina bančnega ravnatelja g. Megliča Mirka, je v soboto proslavila dve poroki. G. Meglič je obhajal s svojo zvesto družico gospo Betko srečno poroko, obenem pa se je poročila njuna hči gđ. Marija s poročnikom bojnega broda I. g. Slavoljubom Pirkom iz St. Pavla v Savinjski dolini. Obema paroma iskrene čestitke!

u. Še o smrtni nesreči. Po avtomobilski nesreči v Podlehniku, ki je zahtevala mlado žrtev poljedelca Pulka Ignaca, je sodna komisija ugotovila pri raztelesenju trupa, da je imel Pulko več poškodb na glavi in po vsem telesu. Smrt je nastopila zaradi otrpnjenja možganov. Kakor se je ugotovilo, je vozil Pečnik z osebni, ne s to-

Zvočni kino Ideal

Danes velika senzacija!

ČELJUSKINCI

so se vrnili v Ljubljano

Predstava ob 4. 7. in 9¼.

Vstopnina 4,50, 6,50 in 10 Din.

vornim avtom. — Soproga železniškega signalnega mojstra gospa Analijsa Vrovec, ki je v živčni zmedenosti prišla pod vlak, zapušta užaloščenemu soprogu tri nepreskrbljene otroke.

u. Pretep s hudimi posledicami. Sprla sta se posestnik Mihec Ivan in sosedja Bratuša Marija iz Goričaka. Marija, ki je bila peti mesec v blagoslovljenem stanu, je šla pobirat jabolka, ki so padla na svet sosedja Miheca. Srdit je sosed prijel Bratuševa za vrat, jo vrgel na tla in jo pretepel. Bratuševa je kmalu za tem dobila hude krče in je spvila.

u. Zanimivosti s gospodarsko obrtne razstave. Tujci, ki prihajajo v Ptuj, se zelo pohvalno izražajo o naši razstavi, zlasti o okusnem aranžmaju. Nikakor ne morejo prebraviti strokovnjaku prirejene lovške in šumarske razstave v Narodnem domu. Obe dvorani sta preurejeni v gozdni raj, kjer je razstavljena vsakovrstna divjačina. Veliko je lovskih trofej, odlikovanih z zlato kolajno. Trofeje so dali na razpolago veleposelniki Lippitt, Pongratz in Hunker. Lovska razstava nam prikazuje tudi razna krmišča v zimskem času. Tudi šumarska razstava je lepo urejena; prikazuje v miniaturi razna kopišča, suhe in vodne riže, transporte in pravilno zlaganje lesa. Žage, oglarske in drvarske kočje i. t. d. Razstavljena so tudi razna domača zadržilna zelišča ter gozdna drevesnica. Zadnji oddelki podaja lovsko statistiko. Tudi čebelarški oddelki ima veliko bogatih izdelkov. Razstavljen je voščen kip očeta čebelarstva Antona Janše. Za odlično razstavo ima poleg odbora veliko zaslug njen tajnik g. Toplak Karl, ki je bil duša vsega. Razstava bi bila v ponesu tudi velikemu mestu.

u. Kino predvaja v sredo in četrtek ob 20. uri film »Riviera-ekspres«. Predvaja Paramountov tednik.

Iz Gornjega grada

u. Prvi sneg v Kamniških planinah je zapadel na gorah v višini nad 1800 m. Po beljenja je bila Raduha in je padlo nekaj snega celo na Komen. Kresno so se bliščale v ozadju Ojstrica, Planjava in drugi vrhovi v snegu, ki je deloma zapadel na še ponekod v precejšnjih množinah ležeči lanski sneg. Podjetni Solčavani pripravljajo, kakor jim je svetoval Vaš poročevalec trgatve grozda na Korosici, na katero bodo povabili v prvi vrsti vnete smučarje. To bo prireditve čisto svoje vrste, kakor je še nismo doživeli v naših planinah. Pravočasna vabila bodo razposlana in je pričakovati mnogobrojnega obiska zlasti iz Celja, odkoder bo moralo voziti več mestnih avtobusov. O uspehu te nenavadne prireditve bomo poročali, če bo prilika za to.

u. Avtobusno podjetje Goričar iz Tržica se ni dobilo dovoljenja za otvoritev prevažne avtobusne proge Ljubljana-Gornji grad-Logarska dolina. Zgleda se je pri g. podbanu posebna deputacija iz gornjegrajskega sreza pod vodstvom dr. Mejak, da se rešitev zadeve pospeši. Podelitvi koncesije ugovarja predvsem železniška uprava, čeravno je povsem umljivo, da avtobusna proga za potnike Ljubljana-Kamnik ne pride v poštev, zlasti, ker je lastnik na tej progi namenoma določil vsjo voznino, kakor znaša voznina za vlak. Odločujoče činiteleje prosimo, da se zadeva pospeši in se v najkrajšem času dovolj otvoritev te proge, na vsak način pa pričakujemo otvoritev prihodnjega spomladi.

u. Občinski odbor mesta Gornjega grada je soglasno odklonil pridruženje kat. občin Sv. Lenart in Sv. Florjan in to predvsem iz gospodarskih in tujsko-prometnih ozirov. Čisto po nepotrebnem se vznemirjajo s takimi akcijami občan, katerim je tudi dobro znano, kdo vodi to akcijo in zakaj. Zakonske osnove za prisilno pridruženje teh delov okoliške občine Gornji grad k našemu mest

Gospodarstvo

Pšenice ne bomo imeli za izvoz, pač pa tobaka

Naše kmetijsko ministarstvo se ni objavo končne cenitve letošnjega žitnega pridelka, predvsem pšenice. Po prvotni približni cenitvi je znašal letos pridelek pšenice okrog 18,5 milijona stotov (lani 18,6, predlanskim 26,3), najbrž pa je bil pridelek še manjši. Z izvozom pšenice doslej še nismo pričeli in menda v gospodarstvenem letu 1935-36 sploh ne bomo mogli izvoziti pšenice, če ne bomo imeli za izvoz tobaka.

Naše Privilegirano izvozno društvo za českoslovaško žitno monopolno društvo obstoja pogodba, po kateri se Českoslovaška zavezuje, da bo tudi v letu 1935-36 odkupila v etapah 10.000 vagonov naše pšenice. Nedavno se je mudil v Beogradu direktor českoslovaške žitne monopolne družbe dr. Feilerabend, in sicer zaradi prevzema prve dobave 200 vagonov. Kakor je podoba ta pogajanja niso uspela, menda tudi zaradi tega, ker najbrž ne bomo imeli na razpolago za izvoz pomembnejših količin in ker je zaradi slabe letine tudi cena na našem tržišču razmeroma visoka. Pri zadnji v začetku letošnje kampanje, ko so bile cene nove pšenice še precej nižje, nego so danes, kupil na našem trgu skoro 3000 vagonov pšenice. Med tem pa je od te nakupljene pšenice plasiral v naši državi več nego polovico in ima sedaj na razpolago samo še 1300 vagonov. Po vestih praških listov naša država, za leto 1935-36

ni več zainteresirana na izvozu pšenice. Ker pa bo izpadek izvoza pšenice v Českoslovaško povzročil precejšnjo vrzel v mednarodnem trgovinskem prometu, si naša država prizadeva doseči večje druge dobave kot nadomestilo za dobavo pšenice.

Predvsem gre za povečanje dobav našega tobaka v Českoslovaško. Českoslovaška tobačna režija je doslej na leto kupila od nas po 3 milijone kg tobaka, in sicer na podlagi kompenzacijskih kupčij za dobavo českoslovaške težke in kovinske industrije. Še letos se bodo vršila pogajanja za nadaljnje dobave tobaka v prihodnjem letu. Tudi Nemčija je letos pri nas kupila prvič večjo količino tobaka, in sicer 1,25 milijona kg, prav tako na podlagi kompenzacijske za dobavo osebnih vagonov za brzo vlake. Poleg tega zvažamo tobak v Poljsko in Francijo, letos pa je šlo tudi nekaj tobaka v Egipt.

Nemške tvornice cigaret nameravajo od letošnjega našega pridelka kupiti enako količino, kakor lani, in je predvidena kompenzacijska kupčija glede dobave strojne opreme za projektirano valjarno železa v državni železarni v Zenici. Za to dobavo pa kaže zanimanje tudi konzorcij českoslovaške težke industrije (Vitkovice, Škoda) skupaj z nekaterimi francoskimi tvornicami. Vsekakor je računati tudi v prihodnjem letu z večjim izvozom tobaka.

Savez srbskih zemljoradniških zadrug

Pretekli petek se je vršila v Zaječaru 33. letna skupščina Glavnega saveza srbskih zemljoradniških zadrug, ki je zaradi neprotujočih si struj v tem savezu potekla zelo burno in je bilo predsedništvo ponovno prisiljeno odrediti odmor. Skupščina je vodil predsednik dr. Dragutin Janković, bivši kmetijski minister, glavno poročilo pa je podal upravnik saveza g. Vojta Gjorgjević, ki je pojasnjeval zakaj je savez lani zaključil bilanco z igubo 4,8 milijona. Ta izguba je nastala v glavnem pri izvozu živine (preko 2 milijona), pa tudi pri vnovčevanju drugih kmetijskih pridelkov. Tudi glasilo saveza je imelo lani za 176.000 Din izgube. Po dolgotrajni debati, ki je bila ponovno prekinjena, je edanija uprava dobila oročnico.

Iz letnega poročila saveza posnemamo, da deluje savez v vsej državi, razen v dravski banovini. Tako ima v moravski banovini 1070 včlanjenih zadrug, v dunavski 780, v drinski 441, v vrdarski 257, v saviški 220, v zetski 93, v vrbaški 24 in v primorski 21. Poslovno poročilo navaja oslabitev združništva v pret. letu. Na novo je pristopilo 312 zadrug, odpadlo pa jih je 126, tako da je imel savez ob koncu leta 2900 včlanjenih zadrug. Značilno je, da je število kreditnih zadrug naraščalo za 23 na 1150. Število nabavljivih zadrug pa je naraslo za 172 na 1325. Navzlic velikemu številu zadrug pa je skupna bilanca teh zadrug razmeroma skromna, saj imajo vse v savezu včlanjene zadruge komaj 50 milijonov hranilnih vlog pri 70 milijonov deležev in 13 milijonov rezerv (od tega 2 milijona od državne razredne loterije). Najeta posojila saveza so lani narasla od 31,6 na 37,6 milijona Din, a gre tu v glavnem za kredite, ki jih je dala Narodna banka.

Gospodarske vesti

Vprašanje beogradske velesejme se vleče že dolgo vrsto let, ne da bi uspelo uresničiti tako prirediteljem, medtem ko prireja ljubljanski in zagrebški velesejem letno za letom serije velesejme in druge prireditve, v Mariboru, v Subotici, Novem Sadu in Osijeku pa prireajo z večjim in manjšim uspehom gospodarsko-kulturne prireditve. Zlasti ponovni uspeh Mariborskega tedna je dal Beograščanom povod, da so pričeli znova razmišljati o potrebi velesejma v Beogradu. Kot prvo etapo na poti k ustanovitvi velesejma hočejo prireditelji beogradske gospodarske teden, seveda v večjem obsegu. Ustanovljena je bila zadruška »Beogradska nedelja«, ki naj oživetvori to idejo. Zadruško so ustanovili ljudje, ki so nezadovoljni z raznimi pripravljalnimi odbori za ustanovitve beogradske velesejme, ki obstajajo že deset let in ne dosežejo nikakih rezultatov. Seveda ni čuda, da so se takoj pojavile za preke. Poleg težko gleda prostora, kjer naj bi se vršila ta prireditev, se je pojavil tudi odpor nekaterih gospodarskih korporacij, kar je vsekakor čuden pojav. Tako so vse beogradske zbornice (trgovinska, obrtna in industrijska) objavile, da nimajo s prireditvijo beogradskega tedna nikake zveze in tudi Glavni savez srbskih zemljoradniških zadrug objavlja, da nima zveze s prireditelji in da ustanovljena zadruška ni njena članica.

Českoslovaška dobavlja Italiji vojaške skornje. Kakor poročajo praški listi ima českoslovaška tvrdka Bat'a naročilo za 400.000 parov vojaških skornjev za Italijo. Zaradi te dobave je nakupila tvrdka v Českoslovaški že velike količine usnja.

Naš izvoz v Nemčijo. Po nemški trgovinski statistiki smo letos v prvem polletju izvozili v Nemčijo naslednje kmetijske in gozdne proizvode (v oklepajih vrednost v milijonih mark): 2119 vagonov pšenice (1,60 milj. mark), 6209 kornuza (4,07), 9 vagonov deteljnega semena (0,1) 323 vagonov konoplje (1,54), 10 vagonov hmelja (0,22), 202 vagona suhih češpelj (0,64), 21 vagonov pekmeza (0,07), 15 vagonov zdravilnih želišč (0,09), 992 vagonov hrastovega lesa (1,12) in 70 vagonov hrastovih dog (1,0).

Borze

1. oktobra

Na ljubljanski borzi sta danes devizi London in Newyork ponovno nekoliko po pustili. Nižje notira tudi deviza Trst. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi nespremenjeno 8,58-8,68. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,48, v angleških

funtih po 233, v grških bonih pa po 31,90, dočim so se španske pezete nudile po 5,65. Na zagrebškem efektu tržišču je vojna škoda nadalje popuščala in so bili zabeleženi zaključki po 355 in 357 (v Beogradu po 355-356). Promet je bil še v 7% stabilizacijskem posojilu po 80 in v 7% Blairovem posojilu po 70.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2961,01-2975,61, Berlin 1756,08-1769,95, Bruselj 738,47 do 743,53, Curih 1424,22-1431,29, London 214,45-216,50, Newyork 4342,15-4378,47, Pariz 288,50-289,94, Praga 181,05-182,16, Trst 356,53-359,62.

Curih. Beograd 7, Pariz 20,25, London 15,0850, Newyork 307,25, Bruselj 51,90, Milan 25,08, Madrid 41,96, Amsterdam 208, Berlin 123,70, Dunaj 57,80, Stokholm 77,75, Oslo 75,76, København 67,35, Praga 12,72, Varšava 57,90, Atene 2,90, Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 355-356,50, za okt. 356-358, za dec. 356 do 359, 7% invest. 74-78,50, 7% stabiliz. 78-80, 7% Blair 67-69,50, 8% Blair 80,50 bl., 6% begluške 60-62; delnice: Narodna banka 5800 den., PAB 227,50-230, Trboveljska 100-109, Sečerača Osejak 125 do 150.

Beograd. Vojna škoda 355-356 (355,50 do 356), 7% invest. 81 bl., 7% stabiliz. 81 bl., 7% Blair 69,50 bl., 6% begluške 63,75 do 64,50 (64-65), Narodna banka 5800 do 6900, PAB 229,50-231,50 (230).

Blagovna tržišča

Hmelj

Zatec, 1. oktobra. Prodaja hmelja v zateckem okolišu se pri mirni tendenci nadaljuje. Zanimanje je sedaj za prvovrstno blago, ki se v ceni drži na dose. danji višini. Cena se giblje med 1450 do 1750 Kč, za izbrano blago pa do 1800 Kč za 50 kg. Po ugotovitvah hmeljarskega združenja v posameznih občinah pridelovalnega okoliša je sedaj prodano že okrog 60% letošnjega hmelja.

ZITO

+ Chicago, 1. okt. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 100, za maj 100,25; kornuza: za dec. 57,625, za maj 57,125.

+ Ljubljanska borza. (1. okt.) Tendence za žito čvrsta. Nudijo se (franklo naklad. postaja): pšenica: baška 79/80 kg. po 150 - 155, prekmurska 78 kg po 165 - 170 oves: slavonski po 120 - 125; kornuza: baška po 100 - 102,50; banatska po 98 - 100, moka: baška in banatska ožge po 250 - 255; baška »2« po 230 - 240, »5« 210 - 220; otrobi: baški po 110 - 115.

+ Novosadska blagovna borza (1. okt.) Tendence nespremenjena. promet srednji. Pšenica (78 kg): baška 146-150; baška ladja Tisa 152,50-155; ladja Begej 152-154; slavonska 147,50 - 150; sremska 147,50 - 152,50; banatska 146 - 150. Oves: baški sremeki in slavonski 115-117,50. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 124 - 126. Kornuza: baška in sremska 93 - 95, banatska 92 - 94. Moka: baška in banatska ožge in ožge 215 - 235; »2« 195 - 215; »5« 175 - 195; »6« 155 - 175; »7« 135 - 145; »8« 107,50 - 112,50. Otrobi: baški in banatski 85 - 87,50. Fižol: baški in sremski, beli 270 - 275.

+ Budimpeštanska termiska borza (1. okt.) Tendence stalna. Pšenica: za okt. 15,70-15,72, za marc 16,48-16,50; kornuza: za maj 15,09-15,11.

BOMBAZ

+ Liverpool, 30. sept. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 5,86 (prejšnji dan 5,85), za dec. 5,77 (5,77).

+ Newyork, 30. sept. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za okt. 10,48 (10,46), za dec. 10,43 (10,44).

ISKRENA ZAHVALA.

vsem, ki so nam izkazali sočutje ob priliki smrti našega preljubega in nepozabnega soproga, očeta, sina, brata, strica, svaka, zeta, gospoda

Ferda Ilgo

kontrolorja drž. železnice

kakor tudi za častito spremstvo in pevsko-godbenemu društvu »Drava«.

Bog naj poplača!

Maribor, dne 1. oktobra 1935

Zaljubljen družina ILGO.

Sport

Službene objave LNP

(6. seja u. a. 25. IX. 1935)

Mengeš se zaradi prepozne odgovodi prv. tekme Mengeš-Radomlje 22. septembra oprosti, v bodoče se bo postopalo strogo po pravilih.

Verificira se igrišče Jugoslavije za vse tekme, prav tako se verificira za vse tekme igrišče Radomelj.

Kaznuje se Ilija po 51 k. p. in po 51 o. p. p. z globo 100 Din, ker je nastopil v prv. tekmi Ilija-Slavijska 8. t. m. z neverificiranim igralcem. Globa gre v korist fonda junorških tekem. V tej zvezi se preda Egon Smerdu, vodja moštva k. o. Poziva se Slavijska, da plača Reki na podlagi pogodbe odškodnino za uporabo igrišča v znesku 380 Din. Znesek ima nakazati do 10. oktobra t. l. v izogib suspenza.

Ker nista Sloga-Zg in Litija odgovorili v smislu poziva seje u. a. dne 11. t. m. se smatra, da je stvar likvidirana.

Pozivajo se klubi: Zalog, Brod, Mladika, Slavijska, Moste, da do 2. oktobra t. l. javijo, ali se strinjajo z uvrstitvijo listre v letošnje prvenstveno tekmovanje v njihovi skupini. Klub, ki ne odgovori, se smatra, da se z uvrstitvijo strinja.

V članstvo JNS sta sprejeta Kamnik in Mengeš.

Pozivajo se člani o. o., da dostavijo LNP po eno sliko za nove izkaznice ter da nakazujejo za iste znesek po 15 Din. Obem naj vrnejo stare izkaznice.

(Nadaljevanje 6. seja u. a. 26. IX. 1935)

Po nalogu JNS se objavlja sporred tekme 6. oktobra t. l. za sklad blagopokojnega Viteškega krujja Aleksandra I. Zedi nitelja.

V krajih, kjer se bosta odigrali dve tekmi, igra prvo odrejani par predtekmo, ki začne ob 14., glavna tekma prične ob 15.30. Na tem tekmi imajo pravico nastopiti vsi verificirani igralci razven onih, ki so pod kaznijo po kazenskem pravilniku ali pod 11 epl. prav. Podsaveti bodo odprti igrišča, na katerih se bodo nogomet. tekme igrala. Za te tekme se ne sme ter. jati odstotek za uporabo igrišč.

Sodniški odbori naj pri določanju sodnikov pazijo na to, da bodo stroški čim manjši. Sodniki morajo voditi te tekme brez takse za spomenje, poročila o teh tekma se oprostijo običajne takse.

Klubi prireajo tekme skupno, na sedežih podsavetov in žup (okrožnih odborov) jih priredijo podsaveti, odnosno župe (okrožni odbori), v Beogradu savez. Prireditelji morajo o dohodkih in izdatkih tekme sestaviti zapisnik, podpisati ga in 1. izvod dostaviti preko podsavetov savezu. Čisti dohodek tekem je treba dostaviti podsavetu v roku 3. dni po tekmi, a podsaveti morajo dostaviti savezu poročilo in denar v roku petih dni po odigranih tekma.

Pozivajo se funkcionarji klubov in igralci, da podvzamemo vse, da se odigrajo te tekme čim dostojanstvenejše, eventualne izgrede morajo podsaveti najstrožje kaznovati.

Obrazec obračuna bo dostavljen vsakemu podsavetu in klubu in se morajo ti obračuni dostaviti preko podsavetov savezu.

Sporred za LNP: Mengeš I — Mengeš II, Kamnik I — Kamnik II, Zalog I — Zalog II, Bratstvo — Gorenjec, Korotan I — Korotan II, (v Kranju), Laško I — Laško II, Litija I — Litija II, Hermes — Grafika in Primorje — Ilija, Svoboda (Viktorija) — Železnikar in Rap. — Maribor, Mura I — Mura II, Elan I — Elan II, Drava — Ptuj, Radomlje I — Radomlje II, Radovljica I — Radovljica II, Javornik I — Javornik II, Sava — Sloga, Dobrna (DASK) — Retje in Amater — Trbovlje, Svoboda I — Svoboda

NAŠE CENE
S U K N A
ZA OBLEKE
80-
180-

Č E D A N E S
Š E N I S T E N A Š
O D J E M A L E C,
B O S T E P A J U T R I I

VLADA I KOMP.
TEOKAROVIC
INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN-PARAČIN

II. (v Trčku), Celje — Jugoslavija in Atle-
tiki — Olimp, OŠK — Gradjanski, Sloga-
Šostanj (?), Lendava I — Lendava II, Istra
I — Istra II, Zalec I — Zalec II, Brod I —
Brod II.

Poslovni odbor naj gornji sporred izvede.

(5. seja k. a. dne 26. IX. 1935.)

Kaznuje se: Kiselj Franc, Jedran, po
51 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja. Tr-
ček Ciri, Korotan-Lj., po 51 k. p. s 14-
dnevno zabrano igranja. V stvari Cotic
Franca, Mladika, se počaka na zaslisanje
Erkerja Antona, Korotan-Lj., preko kluba.

V stvari Ramova Draga, Mladika, se
zaslisi preko kluba se igralec Boben Franc,
Zalog. V stvari Zargi Antona, Ilija, se še
nadalje počaka na zaslisanje igralca Zor-
nade Josipa, Primorje.

Suspendirata se Klingenstein Karl, Mars,
po 57 k. p. Šumet Rajmund, Disk, po
55 k. p.

V nekaj vrstah

V nekaj vrstah. Od nedeljskih kvalifi-
kacijskih tekem objavljamo še naslednje
rezultate: V Veliki Kikindi Baek : Zak
3:0 v Zemunu Sparta : Zak (Subotica) 4:1
(3:0). — Kajak klub v Ljubljani javlja, da
so bili uradni rezultati kajakaške prven-
stva v Zagrebu, o katerem smo prejšnji
teden objavili privatne izide, naslednji:
enojka za tekmovalce do 32 let: 1. Zidam
(KKZ) 57,23, 2. Vincenc (Maraton) 58,42,
3. Soklić (KKZ) 1:02,10. Startali so štirje
čolni. Enojka za tekmovalce nad 32 let:
1. Kolb (KKL) 1:00,56, 2. dr. Veber (KKZ)
1:04,28, 3. Kugh (Maraton) 1:06,11. Starto-
le je pet čolnov. Dvojne brez o'za na sta-
nost inž. Gabršček-Savnik (KKL) 57,50,5,
2. Tinta-Banovec (KKL) 1:00,12, 3. Lo-
kar-Stanislaw (Maraton) 1:01,8. Enojke
mešano: 1. Prister (Hašk) 1:00,37, 2. Löwy
(KKZ) 1:02,3, 3. Munčan (KKZ) 1:05,48.
Startalo je 8 čolnov. Glasom razpisala tekme
se je tekmovalo v kategorijah po starosti
tekmovalcev brez o'zira na širino in dol-
žino čolna.

Kasaške in galopne dirke priredi »Kolo
jahčev in vozačev v Ljubljani 6. okto-
bra ob 14. na dirkališču vojaškega vežba-
lišča na Pužinah tik graščine. K zanimi-
vim dirkam so prijavljeni številni knji iz
dravske banovine in nekaj avstrijskih ka-
sačev. Zanimiva bo takozvana »Heat« vo-
nja, pri kateri konj večkrat dirka in je
zmagovalec tisti, ki pride dvakrat prvi na
cilj. Vršata se tudi dve jahalni dirki, pri
katerih bodo startali civilni in oficirski
jahalci. Na dirki bo totalizator, tako da bo
mogoče staviti n a posamezne konkurente.
Vodstvo dirke je poskrbelo, da bo totali-
zator živahno in brezhibno posloval in bo
v ta namen pomagal pešce, zaposlene
pri totalizatorju. Vsake pol ure se bo vršil
ena točka sporeda. Tudi v primeru največ-
jega navala bo vsakdo lahko stavil. Novo-
zgrajeno dirkališče leži idealno in se na-
haja na stojišču na nekaj vzvišenem prost-
ru, tako da bo pregled po dirkališču vsem
omogočen. Do postajališča D. M. v Polju
vozi vlak iz Ljubljane ob 13.40. Izpred
Mestnega doma pa bodo vozili avtobusi
od 13. naprej. Od zadnje tramvajske po-
staje na Zaloški cesti pa je dirkališče od-
daljeno samo 20 minut.

Dobro uspeša avtomobilska prireditel-
Zagrebska sekcija Avtomobilskega kluba
je priredila, kakor znano, avtomobilsko
vožnjo v svrhu ocenitve vztrajnosti vozi-
kov in vozil pri vožnji po raznovrstnem
terenu ter štednje pri uporabi bencina. Ta-
ka ocenjevalna vožnja je iz praktičnih raz-
logov gotovo važnejša, kakor pa so tekme
hitrosti. Proga je vodila iz Zagreba preko
Ljubljane, Lože, Prezida, Mrzle vodice, Je-
lenja, Crikvenice, Senja, preko Vratnika in
Male Kapele spet v Zagreb, kjer je bil
pri glavnem kolodvoru start in cilj. Prija-
vilo se je 12 tekmovalcev z različni vozi-
li, ki so bila pred startom tahtana in se

je po teži odredila tudi brzina, s katero
smajo voziti. Na 100 kg teže se je smelo
porabiti samo 1 liter bencina na razdaljo
100 km. Torej vozilo, težko 800 kg, je sme-
lo na 100 km proge porabiti največ 8 l.
bencina. Vožnja je potekala brez nezdod, sa-
mo pri Sesvetih se je velik puran z vso
močjo zakadil v neko vozilo ter bi ga bil
kmalu prevrnil, da vožnja je bila izbrana
proga, ki je bila večini tekmovalcev še
neznaná. Bila je nenavadno težka, turisti-
čno pa krasna pot. Vsi udeleženci razen
Svetozarja Hribarja iz Ljubljane, ki je ne-
kje zašel, so v določenem času dosegli cilj.

Iz predsedstva LNP. Pozivajo se člani
vseh odborov LNP kakor tudi vsi ljub-
ljanski igralci, da se udeležijo pogreba II.
tajnika LNP-a g. Novaka, ki se je smrtno
ponesrečil. Pogreb bo danes ob 17, iz bol-
nice.

Odbor za izvedbo lahkostotekah dvomat-
chev v Ljubljani, (Službeno). Za lahko-
stotekski dvoboj Gradec : Ljubljana, 12. in
13. oktobra v Ljubljani se določa nasle-
dja postava reprezentance Ljubljane:

1. dan, sobota, 12. oktobra ob 16.30: tek
200 m: Kovačič, Sodnik, Šter, Pleterski;
škok v višino: Martini, Zgur, Slanina, Sve-
te; tek 800 m: Zorja Aleš, Skrahar F.,
Goršek, Czurda; met diska: Stepišnik, Ser-
še, Jeglič; škok v daljavo z zal.: Putinja,
Martini, Stepišnik, Požar; met kopja: Deč-
man, Orehek, Brunet, Martini; tek 400 m
Zorja Aleš, Czurda, Skušek, Pleterski,
Štok, Zupančič, Gabršček, Zgur; tek 5000 m
Bračan, Krevs, Skrahar F., Krpan, Šporn,
Starman I. 4x100 m: Kovačič, Sodnik,
Šter, Pleterski, Cerar Dr., Weibl, Putinja,
Šušteršič; 2. dan nedelja, 13. oktobra ob
15.00: tek 100 m: Kovačič, Spdnik, Šter,
Cerar Dr.; škok ob palici: Gaspersič, Sket,
Oroszy, Pribovšek; tek 1500 m: Goršek,
Skrahar F., Czurda, Krevs, Ogrin; met
kroglice: Stepišnik, Jeglič; met kladiva:
Stepišnik, Korčec, Jeglič; tek 10 km: Bru-
čan, Krpan, Starman I. Šporn; trojček:
Perpar, Slapar Boleslav, Putinja, Korčec,
Martini; 4x800 m: Goršek, Skrahar F.,
Czurda, Zorja Aleš, Skušek. Vsi imenovani
atleti se morajo podrediti odredbam odbo-
ra in izvršiti v tem tednu dva treninga
na igrišču Primorja t. j. v sredo in petek
od 15.30 naprej. Zemanji atleti, v kolikor
niso poklicani na trening v Ljubljano, naj
ga po prejetih navodilih izvrše doma. Pred
treningom se imajo vsakokrat javiti na
igrišču g. Sancina D.

Službene objave ljubljanskega hasena
podsavetza. Redna seja uprav. odbora je
drevi ob 18.30 v posebni sobi kavarna Ev-
ropa. Člani uprave se opozarjajo, da se
vršijo odlozi tudi vse nadaljnje seje vsako
sredo ob 18.30 in ne več torek ob 20,
kakor doslej.

S.K. Ilija (hasenska sekcija). Danes
ob 16.15 na igrišču Jadrana starta obve-
zen trening za vse igralce, ki so popoldne
proste. Sigurno se morajo udeležiti tre-
ninga Vlasta, Ivica, Darinka, Omanova,
Zajc, Silva, Ponikvar, Angelica, Igralce se
opozarjajo na nedeljsko prvenstveno tek-
mo proti Jadranu. Ako bi katera radi bo-
lezni ne mogla nastopiti, mora javiti to
najkasneje do četrtka opoldne na sek-
cijski v kavarni Evropi.

ZSK. Hermes. (tabela-toma). Drevi ob
19. bo v klubski dvorani pri Kerčcu iz-
redni občni zbor sekcije z dnevnim iz-
dom: volitve, slučajnosti Udeležba je za
vse nove in stare članstvo obvezna.

S. K. JADRAN naznanja tužno vest, da
je kot štev. nesreče preminul naš ustanov-
ni član in bivši član uprave g. Ivan No-
vak. Pogreb pokopnika bo danes ob 17.
izpred mrtvašnice splošne bolnice Zaloška
c. Pozivamo celokupno članstvo, da pokop-
nika v čim večjem številu spremlja na nje-
govi zadnji poti.

SK Mars poziva vse člane, naj se ude-
ležijo drevi ob 19.30 žalne seje v počast-
tev ponesrečenega klubovega tajnika g.
Janka Novaka.

O kolonialnih vojnah

Angleški osvajaški pohodi v Afriko — Velike človeške in denarne žrtve

V pričakovanju sedanjega izbruha italijansko-abisinskih sovražnosti se človek spomni niza neuspešnih ekspedicijske prve kolonialne sile na svetu, britanskega imperija. Angleška država ima v kolonialnem področju največ izkušenj, razpolaga pa tudi z največjo silo, ki pride v poštev za takšno vojno.

V zgodovini britanskega imperija v Afriki najdemo na prvem mestu vojni pohod Angležev proti Zulom v Južni Afriki (Natalu). Bilo je l. 1879, ko je angleški guverner Kapske kolonije Bartle-Prere bil preverjen, da to pešica britanskih vojakov zadoščala za ekspedicio proti afriškim vojakom. Zato se je spustil v vojno s kraljem Ketsvsem ne da bi poprej poskrbel za primerno rezervo oblegovalne vojske. Angleži so imeli samo dve, bataljonov pehote z eno samo poljsko baterijo in nič konjice. Kralj Zulov, ki so ga Angleži tako podcenjevali, pa je razpolagal z velikim številom vojščakov, ki so bili vrhu tega

dobro organizirani in zelo bojevit. To podcenjevanje sovražnikove moči se je Angležem brido maščevalo. Neka britska kolona, ki je vdrla v deželo Zulov, je bila napadena od velike sovražne premoči. Zuli so jo popolnoma zdesetkovali, kajti 15.000 Zulov je pobilo do zadnjega moža britsko vojsko, ki je štela samo 772 mož in 851 afriških domačinov. Čeprav se zdi ta reč v primeri z dogodki iz svetovne vojne nepomembna epizoda, je vendarle res, da je ostal angleški poraz pri Izanduli največji vojaški poraz civilizirane države v novejši vojni zgodovini. Zračno je poleg tega, da je večina žrtev v tej bitki padla ne od svinčenk iz pušk, marveč od ran sulic črnih vojščakov. Ko je prišla vest o porazu v London, je napravila deprijmoč vtis.

Natalsko ozemlje, kjer se je odigrala ta katastrofa, se je pozneje še dvakrat napojila z angleško krvjo. Dve leti po porazu pri Izanduli so Buri porazili Angleže pri

Länganeku in pri Majubi. Angleške izgube v teh dveh porazih so bile šestkrat tolikšne kakor izgube Burov, čeprav so bili v njihovih vrstah samo neolani kmetje, med Angleži pa sami vojaki.

Se težji opravki so imeli Angleži osemnajet let pozneje, ko je izbruhnila vojna med njimi in burskimi republikami Transvaal in Oranje. Za par tednov po izbruhu sovražnosti pri Ladysmithu in Colensu so doživeli Angleži hude poraze. Buri so jih obkolili v njihovih postojankah Ladysmith, Kimberley in Mafeking. Konec l. 1899, so bili Angleži v Južni Afriki popolnoma izčrpani. Imeli pa so srečo, da se Buri tega stanja niso zavedali, sicer bi lahko bili pregnali Angleže popolnoma iz Afrike in otrebili svojo deželo tujcev.

Angleži so kljub temu neprestano pošiljali svoje čete v Afriko, čeprav se jim ni hotela vojna sreča nikdar odločno nasmešiti. Sele potem, ko so vrgli na bojišče kanadske in avstralske vojake, se je njih položaj nekoliko okrepil. Sele čez tri leta so postali neomejeni gospodarji burske dežele. Morali pa so v ta namen mobilizirati 380 tisoč mož, čeprav je bilo vseh Burov v Južni Afriki le 430 tisoč duš. Ta vojna je veljala Anglijo lepo vsoto 223 milijonov funtov.

Precej težke krize je imela Anglija tudi z drugimi svojimi ekspedicijskimi v Afriki. V sudanski vojni 1882/5 je doživelo angleško vojaštvo precej neuspehov in šele lord Kitchener je napravil l. 1898, temu stanju konec. Vendar je za dokončno zmago potreboval tri leta vojnih priprav!

Uporabljajte za Vaše lase *Semo Silk* shampoo za Vaše lice *milo*

Ponovitev Nansenove odprave v Arktido

Znani ruski polarni raziskovalec prof. Wiese je v pogovoru z novinarji izjavil, da se pripravlja ekspedicijska, ki bo na kakšno ponovitev slovitega Nansenovega potovanja v Arktido. V ta namen se gradi posebna ladja, ki bo imela na krovu kakšnih 20 članov posadke in 10 izbranih raziskovalcev polarnega ozemlja. Ekspedicijska ladja pojde na pot v jeseni 1937. l. na vzhodni severni se bo dala zalet od potu, jočega ledovja, naj jo zanesse kamor bo. Na tem potovanju bodo proučevali pred vsem premikanje polarnega ledu. Zapoljo težav in nevarnosti tega poskusa, bo ladja te odprave posebno močno zgrajena.

Sijajne kariere

Ameriški pedagog in vsehstranski rektor Eric Steel trdi, da tako zvane sijajne kariere niso uspeh kakšne posebno skrbne izbire poklica, temveč skoraj v vseh pri merih uspeh slučaja. Bistveno za uspeh v kakšnem poklicu je znanje in marljivost. Dočim imajo mali šolarji fantastične načrte o svoji bodočnosti, je starejšim učencem, ki stoji pred izbiro poklica, ta izbira, da je včasih zelo težka. To ni znak brezbratnosti, temveč govori prej o zdravem človeškem razumu.

Cesar bije na veliki boben

V stari cesarjevi palači v Atini Abebi a, le dni ob razlagah abesinske mobilizacije izveleli na dan oaze vojne bobne, med njimi tuji ogrumen otem, ki mri v obsegu skoro sedem metrov. Glas tega bobna se sliši sedem kilometrov daleč. Izza bitke pri Adui je zdej prvič, da vlečejo Abesinci ta boben iz ropalnice. Ko so privlekli boben na prosto, je udaril nanj sam cesar in dal znamenje, da morajo Abesinci pod zastavo, da brani domovino pred sovražnikom.

Nova trozveza?

Nemčija, Poljska in Madžarska snujejo novo trozvezo, zaradi katere se je madžarski min. predsednik Gömbös mudil zadnje dni v Berlinu

„Zračni vlak“

V Kotebel na Krimu je priletel te dni „zračni vlak“ iz več združenih letal, ki se je bil istega dne dvignil v Moskvi. Vse 1350 km dolgo progo je opravil brez prekinitve, kar pomeni za to vrsto letanja nov rekord. Zadnji rekord te vrste je bil tudi ruski in je znašal 900 km.

ZAKAJ RAVNO „PERION“

zato ker je cenejši, boljši in ker je domač izdelek. Z njim brez truda operete Vaše perilo.

PERION

ne kvari Vašega perila, ker ne vsebuje škodljivih snovi. SVOJO K SVOJIM!

Straža Sredozemlja

Gibraltar, konec septembra, Mračno in mrko štrli proti nebu ogromna skala, kot zadnja sled neke strašne borbe titanov. Naokrog vlada tišina in mir. Na drugi strani zaliva počiva Algeiras v rumenem in oranžastem lesku med sivno goro in sinjino morja, razpet ob loku polotoka. Na nasprotnem bregu, v Afriki pa je videti v daljavi Ceuta, kakor napoli vseča v zraku Morje mrmra svojo sladko uspanko in sredi tega miru izgleda ogromna skala še bolj samotna in grozota.

Celo sonce ji odreka dobroto svoje toplote in le proti večeru se je dotakne njegovi trudni žarki, ne da bi jo ogreli. Odspodaj se stiska mesto, nekako preplazeno, da dolgimi valolomi, mizlo in otožno, obdano od vseh strani s pomoli, bastijoni, stolpi in zidovi. Višine v ozadiju so skalnate in gole, podobne streham mavrskih utrdb. Proti dolini pa vise velike betonske terase, kjer se zbira deževnica, ki nadomešča manjkajočo talno vodo. Za čemerom rujava skala po uganem delu civilizacije, delo človeka, ki je izdolbel v drobovje silne skale neskončne rove in kazemate ter jih opremil z najpopolnejšimi topovi. Človek ima utis, kakor bi duhal na vsak korak vonj smodnika.

Gibraltarska skala je oborožena straža, ki čuva vhod v Sredozemlje, zitelko človeštva. Kolikor sega nazaj naša zgodovina, nam kaže, da je človeštvo v teh okoliščinah videlo od pamtikeva mejo, ki jo je treba braniti. Začelo se s Herkulom, ki je zapustil

svojo daljno domovino na vzhodu in iskal toč v vrtu Hesperid jabolka večne mladosti.

Vsi mogoči narodi so skušali po sinjem morju uresničiti sanje svetovnega gospodarstva in bogastva. Od Aleksandra Velikega do državnikov moderne Anglije, od španske kraljice Izabele do italijanskih pomorskih republik, križarjev, gusarjev in galer polumesec. Vsak je rano spoznal v morju orodje civilizacije in napredka. Vemo za znameniti izrek Pompeja, ki je skočil tam nekje okrog današnje Messine na ladjo s klicem „navigate necesse, vivere non necesse“. In imamo primer silnega Timurčena, čigar kardela so poplaval kot orkan vso Azijo od Urals do voda Gangesa, a so se morala ustaviti ob bregovih Sredozemlja, ker jim je manjkala mornarica, in so zopet izginili brez sledu v globinah neskončne Azije.

Ko je propadla moč iberskih prestolov in italijanskih pomorskih republik, je segla angleška roka preko Sredozemlja. Začel se je silen dvoboj med Anglijo in Francijo za posest tega morja. Upor ameriških kolonij, potreba zaščite pota v Indijo, kjer se že ruši portugalsko gospostvo in pa nujnost postaviti se po robu francoski ekspanziji, ki se začela nevarno širiti pod solničnim kraljem, vse to je poklicalo Angleže v to dotledaj romansko morje. Leta 1704. je sir George Rooke zasedel Diebal al Tarik. Zamisl velikega Cromwella, da bi ustvaril v tem zaprtim morju prvo pomorsko opo-

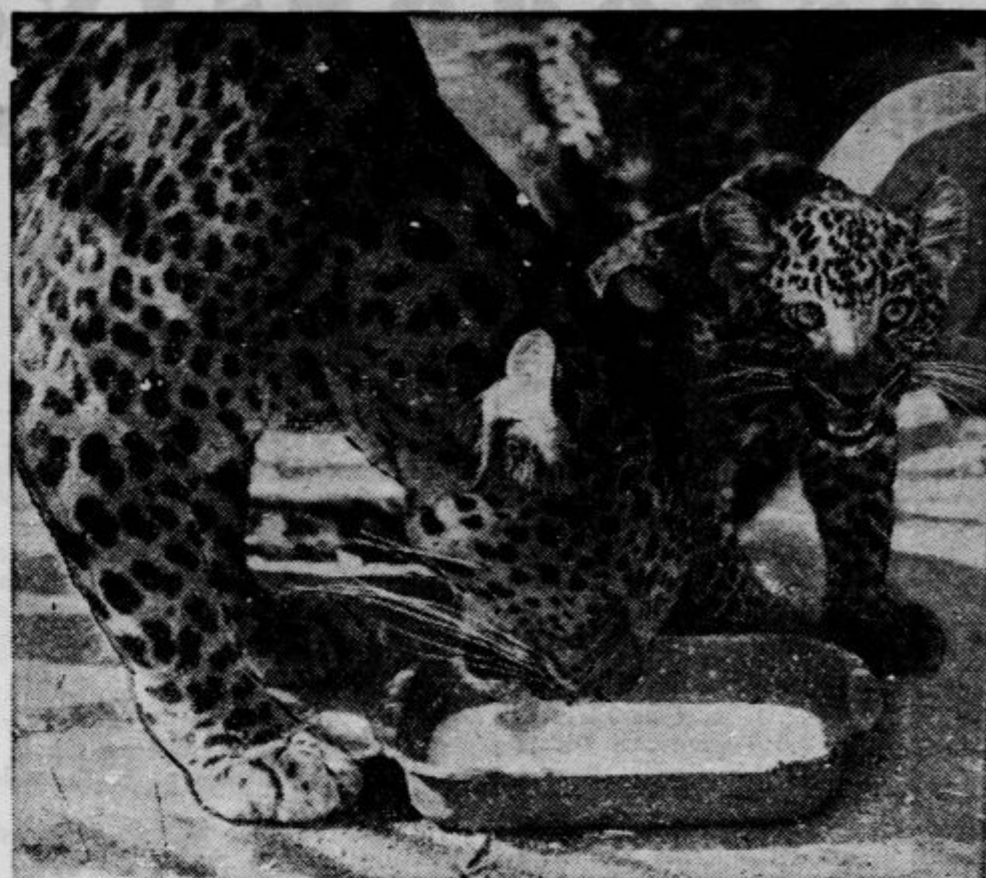
rišče, se pričenja ostvarjati. Angleži postavijo svojo prvo oboroženo stražo pred vrata Sredozemskega morja, prvo jamstvo svoje sile. Poprveko v sedlu preko poti Atlantika in Indije na progi Levante in Amerike, zastavi tod smeli severni otok svoje bode na dve ostrini med Spanijo in Francijo. Španija tarni še dolgo časa zaman nad težko izgubo. Solčni kralji pa vidi pasti za vedno svojo nado, da bi iz Sredozemlja napravil francosko jezero. Gotovo tedaj na prišnem svetu še ni bilo človeka, ki bi mu prišlo na misel, da bo nekodaj Italija, o kateri tedaj še ni bilo ne duha ne sluha osporovala to, pred čemer sta mogočni cesarstvi upognili tilnik.

Mežikajoči svetilnik daje skali izgled ironičnega Ciklopa. Često polega tod okrog megla, ki jo režejo ostri žvižgi siren nevarno blodečih ladij. Kadar je pa lep dan, orjejo jate jadrne gladko površino morja, med njimi ugledaš večkrat sive silhuete pomošnih velikanov, ki odhajajo na široko morje, odkoder je kmalu nato čuti zamolklo bobnenje topov.

Čim stopiš na suho, te sprejme neizogibni angleški policeman s svojim monumentalnim telim pendrekom. Vrata v mesto napravijo neugoden utis vhoda, ki vodi v ježo. Notri se dvigajo terase in zidovi med utrdami, hišami vrtovi in vilami. Za okras služijo stari nenevarni topovi iz bron, ličnega izgleda, kakor bi hoteli odvrti misel od onih pravih iz kaljenega jekla, skritih vsepovsod v globini zemlje.

Srečujemo vojake, vsepovsod samo vojake. Posamezne straže, korakajoč trdno in leseno, podobne figuram. Pa zopet cele oddelke, katerih korak odmeva po tlakovnem pločniku reko in odsekan. Pehoto

Eksotični mački pri skledi

V nekem živalskem vrtu so posneli prizor, ko srebrljeta mleko iz latvice mladi leopard in njegova mati

Roparski umor v brzem vlaku

Pri Admontu v Avstriji je neznanec napadel rumunsko potnico, jo ubil, oropal ter vrgel truplo skozi vrata

Od nedelje zjutraj so mednarodne policijske oblasti mrlično na delu, da bi pojamle skrivnosten umor, ki se je od sobote na nedeljo kmalu po polnoči primeril v brzem vlaku Dunaj-Pariz blizu Admonta.

Strojevodja nekega osebnega vlaka, ki pride zjutraj ob šestih v Admont, je v nedeljo opazil v bližini postaje Frauenberg poleg tratične ženske truplo. Obvestil je o tem bližnjo postajo in oronžništvo. Kakšnih 6 km od mrliča so našli čevlje, ročno torbico in šal žrtve. Ročna torbica je bila izpraznjena, v nji je bil samo še potni list, ki se je glasil na ime rumunske državljanke Marije Farcasanu, ravateljice ženske obrtne šole v Bukarešti in soproge polkovnika. Umorjenka je potovala v Pariz.

Preiskava, ki so jo uvedle avstrijske oblasti, je pokazala, da je postala Rumunka žrtev zločina, po vsej priliki roparskega umora. Ni pa mogoče ugotoviti, če je storilec

umoril svojo žrtev v vlaku med vožnjo ali drugje. Podoba je, da jo je tudi pahnil od zadaj iz drvečega vlaka. Ugotovili so, da ima žena rumunskega polkovnika zlonimnih osem reber in rano nad desnim očesom.

Brzi vlak Dunaj-Pariz, v katerem se je domnevno odigral drzni zločin, je imel v nedeljo ponoči osem vagonov in je vozil približno 200 potnikov. Nihče izmed vlakovspremnega osebja ni opazil med vožnjo kaj sumljivega. Ga. Farcau se je vozila v kupeju II. razreda, v njenem vozu je bilo malo sopotnikov. Umorjenka, ki je bila sama v oddelku, je očitno legla k počitku in si ni pri tem niti sezula čevljev. Umor se je moral izvršiti med 12. in 36. minuto po polnoči.

Sprevednik Johann Draxler, ki je spremljal vagon II. razreda je izjavil, da je videl okoli polnoči, ko se je vlak blizu Admontu, na hodniku vagona, v katerem se je vozila Rumunka, krepkega, kakšnih 25 let starega moškega rjavih, nazaj padšenih las v rumenkastem puloverju. Potnik je pokazal vozni listek Hegyesalom-Buchs in je kmalu nato izginil iz vlaka.

Zdi se, da se je razvila med morilecem in žrtvijo obupna borba, med katero je odrgel napadalec Rumunko z obleke plav gumb, dočim je napadenska zgrabila napadaleca za laee, ki so jih našli v njeni pesti. Močan sunk pa je moral Rumunko izpodnesti, da je padla ali pa jo je sunil morilec skozi vagonaska vrata na prosto, da je obležala ob progi. Storilec je takoj pometal efekte skozi vagonasko okno, moral pa je pustiti dva kovčega prtljage nedotaknjena, da je hitreje vzel pot pod nogo.

Avstrijska policija je odredila zaradi drznega roparskega umora vestransko preiskavo. Sumijo, da je izvršil zločin neki madžarski študent.

Pes ugriznil dr. Beneša

Češkoloslovaški zunanji minister dr. Beneš je imel v nedeljo popoldne, ko se je vrnil iz Zeneve, neljub doživljanj. Na svojem posvetu v Starém Taboru je povabil k sebi na južno ožjo družbo. Pri tem ga je neki pes ugriznil v levo. Da ne bi nastale kakšne nevarnosti, se je podal dr. Beneš takoj v bolnišnico v Tabor, kjer mu je priporočil dr. Oitka zaradi previdnosti izžgal in obvezal rano, nato pa mu je še dal injekcijo zoper tetanus. Po izvršenem zdravniškem postopku se je dr. Beneš vrnil domov. Rana ni nevarna in upajo, bo mogel dr. Beneš v nekaj dneh nastopiti normalno delo v prškem zunanjem ministristvu.

A NEKDOTA

Zida Natanu Löwyju iz Užboroda na Podkarpatskem je tamonjski davčni urad predpisal visoke davke. Natan se je seveda pritožil, a davčni urad njegove pritožbe ni rešil, marveč ga je še dalje preganjal z opomini. Naposled je bilo židu vsega dovolj in se je odpeljal v Prago, da se finančnemu ministru osebno pritoži proti davkarjem. Minister je Natana tolažil kakor je vedel in znal, ker pa je leta vedno povdarjal, da hoče odgovor na pritožbo, mu je minister dejal: »Pri nas to ne gre tako hitro, kakor pri vas. Vi ste gospoda Jezusa dopolndne obodili, popoldne pa ste ga že kržali. Naletel pa je na odrezavga epobesednika, kajti žid je ministru odgovoril: »Čo bi se bil gospod Jezus takrat pritožil, bi bil še današnji živ in zdrav med nami!«

VSAK DAN ENA

Gospod, ali bi mi hoteli malo posoditi cylinder in kožuh, rad bi potegnil nekega tovariša? Ic (SŠdaganies Strix)

Kulturni pregled

Prvi letnik „Misli in dela“

S prvak zaključeno 11.—12. številko je za-
ključen prvi letnik „Misli in dela“. Ta
kulturna in socialna revija ni nastala sa-
mo zato, da bi pomnožila številko sloven-
skih mesečnikov, marveč z namenom, da
v našem revijalnem tisku zastopa in zag-
ovarja miselnost tistega pretežnega dela slo-
venskega izobraženstva, ki je izšel iz li-
beralnih tradicij polpreteklega časa in se
razvil preko narodno-radikalnega omladin-
skega gibanja v generacijo, na katero se
je naslonil prvotni jugoslovanski pokret
med Slovenci. Po „Nijvi“ in kratkotrajni
„Naši dobri“ je bilo slovensko napredno
izobraženstvo brez revijalnega glasila in
vendar je v sedanjih časih tako revija
potrebnejša kakor je bila kdaj prej. Ta
trditve je tako jasna, da je ni treba po-
dobno utemeljevati. Sedanjim političnim po-
javi imajo važna idejna poudarja, ki jih lah-
ko dožene in pojasni samo ideološko in
kritično usmerjena revija. Z druge strani
je upravnost pomena vprašanje misla,
de generacije in njene usmeritve. Tudi to
je vzrok, da družbena skupina, ki se zave-
da svojega mesta v narodu ter pravice,
da govori o svojih idejah in zastopa svojo
je kulturne in socialne interese, neizogib-
no potrebuje revijalno glasilno.

Revija „Misli in dela“ nima lahko po-
ti. Za njo ne stoji nič drugega nego po-
bitrnost njenih izdajateljev in dobra
volja naročnikov. Medtem ko je prvi ču-
nitelj neoprijemljiv v svoji vni, a omejen
po sredstvih, ki so mu na razpolago, je
naročniški krog za vsako novo revijo naj-
težje preizkušnja. Če lahko uredniški
odbor „Misli in dela“ v vabilu za naročbo
drugega letnika poudarja tudi v tem po-
gledu lep uspeh, tedaj je to razveseljiv
znak, da je revija na dobri poti. Prizadev-
ni uredniki obetajo izdatno povečanje ob-
sega. Vsebinsko nameravajo razširiti re-
vijo zlasti na gospodarska in socialna
vprašanja, zakaj to je smer, kamor žene
sodobno revijo vester časa. Težko si je
misлити, da bi resničen izobraženec mogel
v teh zgodovinskih pomembnih časih po-
grešati svojo revijo, ki mu kakor žar-
met svetluje miselnost in materialno
strukturo dobe. Revija je že kar naj-
izpopolnjen dnevnik, ki si brez njega
sploh več ne moremo zamisliti izobražen-
ca.

V pravkar zaključenem letniku je pri-
občila revija „Misli in dela“ lepo vrsto
tehničnih člankov. Med njenimi sodelavci
so bili dr. Stojan Bajčić, dr. Simon Dolan,
dr. Lavo Čermelj, Ant. Lajovic, dr. Janko
Lokar, dr. St. Lapajne, ing. Mačkovešek,
dr. Mihelak, dr. A. Munda, dr. Fr. Ogrin,
dr. N. Radojčić, dr. Vl. Ravnihar, Fr. Še-
nig, Fr. Trček, dr. E. Turk, dr. Fr. Veber.

dr. B. Vrčun, dr. Alojz Zalokar in drugi.
Njihovi članki razglabljajo razna socialna,
kulturna in nacionalna vprašanja, ki se
živijo dotikajo našega javnega življenja.
Obsežen je Obzornik z drobnimi članki in
zapiski, posebnost revije so pa Drobne
na platnicah, ki podajajo satirično podobo
naših prilik in neprilik ter včasih s primer-
nim citiranjem bolj zadenejo v živo, ka-
kor bi zadel z resno polemiko.

Prav posebnega pomena so uvodniki
„Misli in dela“, ki so kolektivno delo ured-
nikov in skušajo preko osebnega mišlje-
nja določiti neko stališče do javnih vpra-
šanj in konkretnih problemov. V pravkar
izšliem zvezku je objavljen poseben za-
nimiv uvodnik „Stvarno jugoslovanstvo“, v
katerem uredništvo razglablja povojni raz-
voj jugoslovenske misli, ki se je po
lastila strankarska mentaliteta. „Hiper-
trofiji politične miselnosti je sledila atro-
fija kulturne in socialne komponente na-
rodnega življenja“. Zaradi tega je na-
stal nesklad, čigar posledice so danes
povsod opazne. „Časi so takli, da se v mar-
šičem vračamo nazaj; ne bojmo se vrni-
ti tudi na izhodišče jugoslovenske misli,
na ogromno kulturno delo, ki so ga nek-
med Srbi, Hrvati in Slovenci. Dodelimo po-
daljši izvršili prvobitni jugoslovenske ideje
litiki onov vlogi, ki ji gre, dajmo pa tudi
kulturi, pa vsem ostalim emanacijam na-
rodnega življenja možnost, da se izkažejo
v pravi smeri.“

V sklepem zvezku prvega letnika so
nadalje izšli tudi članki: Ob 50 letnici
Družbe sv. Cirila in Metoda (dr. Janko
Mačkovešek); Problem brezposelnosti in
industrializacija v Jugoslaviji (dr. Josip
Mihelak); Za stanovanjsko lastnino (dr.
Stojan Bajčić); „Naša politika“ (dr. Alojz
Zalokar). V Obzorniku so objavljeni ne-
krologi R. Pavlič in Fr. Sukljevi, luko
piše o Simonu Jenku, uredništvu poročila
o pohorih resoluciji, o sklepih nacional-
nih društev, o novi politični stranki (JRZ)
in njenem programu, o Slovenski ljudski
stranki, o začetkih srbske radikalne stran-
ke L. V. razglablja vprašanje učiteljske
in učiteljske izobrazbe glede na namer-
vano reformo, Z. piše o problemih naše
mladine, S. B. o načrtnem gospodarstvu,
dr. P. Breznik o mednarodnih boke kon-
ferencah, Beležki „Anglija in Italija“ in
„Slovanska zavest v SSSR“ zaključujeta
zvezek.

„Misli in dela“ ureja uredniški odbor
(dr. Stojan Bajčić, dr. Lavo Čermelj, dr.
Stanislav S. Lapajne in dr. Alojz Zalokar),
izdaja pa Tisk jugoslovanskih naprednih
akademskih etarešin „Nastav“ v Ljubljani.
Celoletna naročnina stane Din 60.—

Še ena „Samopomoč“ v kriminalu

Včeraj smo poročali, da je banska upra-
va v Splitu ustavila delovanje pomožne
blagajne „Samopomoč“ v Splitu. Po beo-
grajski „Pravdi“ smo o delovanju te „Sa-
mopomoči“ 26. t. m. objavili poročilo, na
katero smo sedaj od g. dr. Franja Ježa,
odvetnika v Beogradu, kot pooblaščenca
splitske Samopomoči prejeli naslednji po-
pravek:

Ni res, da je „še ena Samopomoč v kri-
minalu“ in da je „tudi v Splitu bila na delu
dična sleparska družba“. Res pa je, da
proti „Samopomoči“ v Splitu in proti nje-
ni upravi ni uveden nikak kazenski postop-
ek, ker za to ni zakonskih razlogov. Ni
res, da je splitska davčna uprava ves njen
denar zaplenila in da so ukrepi te davčne
uprave povod velike afeze. Res pa je, da
„Samopomoč“ od davčne uprave v Splitu
ni dobila nič drugega, kakor samo dva od-
loka o predpisu društvenega davka.

Res je, da so med ustanovitelji „Samopo-
moči“ bili tudi Slovenci, ni pa res, da
so se leta 1932 pripeljali z avtomobi-
lom v Split, še manj je res, da so ga ka-
sneje prodali za 7000.— Din in da so ves
ta denar vrgli v reklamo. Res pa je, da sta
dva člana ustanovitelja posedovala avto-
mobil, ustanovni in reklamni stroški pa so
se krili iz privatnih sredstev vseh ustanov-
iteljev. Tudi ni res, da jim je neki gostil-
ničar dajal na upanje vso oskrbo. Ravno
tako ni res, da so ustanovitelji brez denarja
v gostilniški sobi ustanovili svojo zava-
rovalno družbo. Nasprotno je res, da so
ustanovitelji od početka pa do danes vse

svoje privatne obveznosti v popolnem
redu izvrševali. Res je tudi, da so ustanovi-
telji „Samopomoči“ od početka poslovanja
pa do danes v istih poslovnih prostorih
ki pa nikakor niso kaka gostilniška soba.

Ni res, da so ustanovili „svojo zava-
rovalno družbo“, res pa je, da so ustanovili
„pomožno blagajno Samopomoč“. Prav ta-
ko ni res, da je „Samopomoč“ polagoma iz-
plačila zniževala z izgovorom, da je mno-
go denarja ostalo neizplačanega začasno v
raznih denarnih zavodih; res pa je, da so se
izplačila sorazmerno s prirastom članov
zviševala in da se citirani izgovor niti v
enem primeru ni rabil „Samopomoč“ je do
10. septembra t. l. izplačala prav vsakemu
članu vse, kar mu je po pravih pripada-
lo. Še manj je res, da so izplačila bila ure-
jena na ta način, da so pri tem bili ve-
dno prikrašteni člani iz oddaljenih krajev.
Izplačila so bila popolnoma v soglasju z
odredbami statuta in za vsakega člana
brez ozira na njegovo oddaljenost enaka v
sorazmerju prijavljenega razreda.

Ni res, da so ustanovitelji „Samopomoči“
že v drugem letu prišli do luksuznih avto-
mobilov. Res pa je, kakor že prej omenje-
no, da sta dva člana ustanovitelja imela
že pred ustanovitvijo „Samopomoči“ svoj
avtomobil in da sta kot zastopnika neke
avtomobilske firme šele letos dobila tri
najnovejše tipe avtomobilov od dotične to-
varne avtomobilov. Ostali člani uprave pa
avtomobilov sploh nimajo. Tudi ni res, da
so njeni ustanovitelji pri najrazličnejših
zabavah in prireditvah trošili velike zneske
v svrhu reklame; res pa je, da so se usta-
novitelji udeleževali skoro samo kulturnih
in nacionalnih prireditvev. Na teh priredit-

vah pa so trošili denar samo v mejah svo-
jih možnosti.

Ni res, da so pregledi davčne uprave po-
kazali, da je ta družba bila navadna slepa-
rija; res je le, da je davčna uprava izvršila
revizijo letos pomladi v svrhu predpisa
družbenega davka; pri tej priliki je ugotov-
ila najlepši red v knjigah in poslovanju
ter se je naravnost pohvalno izrazila o
vzornosti vodstva vsega poslovanja. Zato
je torej še manj res, da je „tudi v Splitu
bila na delu dična sleparska družba“, pač
pa je res, da v društvu ni bilo niti najmanj-
še nepravilnosti, kar je ugotovila tudi stro-
kovna revizija kr. banske uprave v Splitu
meseca aprila t. l.

Res pa je tudi, da je kr. banska upra-
va v Splitu po nalogu ministrstva za trgo-
vino in industrijo dne 10. septembra 1935.
„Samopomoči“ prepovedala nadaljnje po-
slovanje, to pa samo radi tega, ker se je
uprava uprla zahtevi banske uprave, da
spremeni gotove določbe svojih pravil.
Uprava je to storila, ker je smatrala, da
je tak zahtevek proti interesu društva in
članov in da se protivi tudi samemu zakonu
o pomožnih blagajnah. Tudi proti zad-
njemu odloku ministra trgovine in indu-
strije je vložila tožbo na Državni Svet.

Beograjski „Pravdi“ je poslan popravek
in bo tožena sodišču.

Beograd, 27. septembra 1935.

Dr. Franjo Jež.

Nova žrtev granate na Goriškem

V širokem pri Ročinju se je zgodila no-
va smrtna nesreča zaradi eksplozije stare
granate. Njena žrtev je postal 31-letni
kmečki posestnik Vincenc Klodič. Na nji-
vi v neposredni bližini vasi je nenadoma
s krepkom udaril po granati, ki je prej
opazil, tako da je še tisti trenutek eksplo-
dirala in ga vsega razgrala. Ljudje so mu
prihiti minuti pozneje na pomoč, toda
Klodič se je že boril s smrtjo. Granata
mu je odrgala obe roki in mu povzročila
globoke rane tudi na spodnjem delu tre-
buha. Odnosili so ga domov, kjer je kma-
lu nato izdihnil. Dogodek je napravil na
vse prebivalstvo v bližini in daljni okoli-
ci globok vtis.

V soboto b. se bila v Trzinu skoroda
pripetila prav taka nesreča tudi 10-let-
nemu Antonu Peršolji. Našel je dinami-
to patrone in prišel s kamnom razbijati
po njej, da je nazadnje eksplodirala. K
sreči je dobil le manjše poškodbe in bo
bržkone kmalu ozdravel.

Nesreča v širokem je poleg ostalih, ki
so se v poslednjem mesecu kar vrstile, da
la pokrajinskim upravnim oblastem po-
vod, da so izdale novo opozorilo ljudem
ki niso dovolj izkušeni, naj stare granate
in druge take predmete ne razdirajo sami,
nego naj o svojih najdbah obvestijo ci-
vilne ali vojaške oblasti.

Predvojaške vaje tudi ob sobotah

Kakor znano, so pred meseci uvedli ta-
kozvanih 40 delovnih ur na teden in hkrati
sobotni počitek (Sabato fascista). Že
takrat se je govorilo, da se bo „fašistična
sobota“ uporabljala v prvi vrsti za pred
in povojaške vaje, tako da vojaškim ob-
veznikom sobotni popoldnevi dejansko ne
bodo služili za počitek in zabavo.
Ko so se te dni pričeli vojaški tečaji,
je bil izdan tudi odlok, da se bodo vaje
ob sobotah vršile redno od 15. do 18. ure
po posebej določenem programu. V glavnem
se bodo vršile vaje s puško, v vojaški
drži in hoji.

Drobne novice

15-letnica goriškega fašizma. Danes bo-
do v Gorici praznovali 15-letnico ustanov-
itve mestne fašistične borbene organizacije,
ki ima že 10 let svoj sedež v nekdanjem
Trgovskem domu, ki je pred dobrimi
dvema leti končno prešel v last fašistične
pokrajinske zveze.

Pred goriškim sodiščem se je v petek
zagovarjal 39-letni Josip Eerjavac iz Čepo-
vana, ki so ga prijaviли kanalski karabi-
njerji, češ da se jim je pri neki preiskavi
upiral in jih žalil. Erjavac je bil obsojen
na 16 mesecev ječe, v katero se mu pa 4
mesece preiskovalnega zapora ne vštejejo,
ter na plačilo sodnih stroškov.

Novi transporti vojaštva. V soboto je
odpotovalo iz Trsta odnosa iz Pule v
vzhodno Afriko 100 financarjev in okrog
80 milničnikov. Istrski delavci, ki bi bili
moral v soboto popoldne odpotovati iz Pule

v Genovo, so odgodili svoj odhod že za
24 ur.

Nov dolg. Tržaška občinska uprava je
na svoji seji v petek popoldne sklenila
najeti novo posojilo v znesku 15 milijonov
lir za nadaljnja javna dela v mestu. Od
tega denarja so stvarno porabili skoraj že
9 milijonov lir. Z ostanom nameravajo
restavrirati nekaj hiš, ki so last občine,
podreti še nekaj stavb v starem mestu,
kanalizirati nekaj ulic na periferiji in po-
daljšati ulice Carducci do Garibaldijevega
trga.

V Trstu se je v petek popoldne v bli-
žini sodišča prevrnila avtociстerna, v ka-
teri je bilo 30 hl nafte. Iz cisterne je steklo
dobrih 500 l nafte, ki se je razlila po
ulici. O dogodku so bili takoj obveščeni
gasilci, ker je nastala nevarnost, da se
nafta po neprevidnosti kakega pasanta
užge. Šele čez tri ure so tovorni avto spet
spravili na kolesa in ga odpeljali proti
Sveti Soboti. Gasilci pa so še dolgo stražili
ob cesti, kjer se je nafta razlila, ter opo-
zarjali ljudi, naj na tem kraju ne mečejo
cigaretnih ogorkov na tla.

Požar. V petek so se pri Kodričevih v
Dolgi ulici vnele saje v dimniku. Ogenj
je povzročil med domačimi mnogo panike.
Požar bi se bil morda razširil, da niso ta-
koj prihiti na pomoč goriški gasilci, ki
so ga kmalu pogasili.

RADIO

Sreda, 2. oktobra.

Ljubljana, 12.00: Pesmi donskih kosa-
kov. — 12.45: Vreme, poročila. — 13.00:
Čas, obvestila. — 13.15: Operetni venčki
na ploščah. — 14.00: Vreme, borza. —
18.00: Otroška ura: 1. Čudovite pustolovščine
lutke-Storža (izvaja radijska dramska
družina). 2. Pripovedke (Jože Vombegar).
18.40: Kulturna kronika: Svetovni nazor
in javno delo (prof. France Vodnik). —
19.00: Čas, vreme, poročila, sporod. obve-
stila. — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Prenos
z Dunaja: Vokalni koncert Erne Sack, s
spremljevanjem orkestra dunajske filhar-
monije. — 22.00: Čas, poročila, sporod. —
22.15: Sedaj pa nekaj — za oddih! (Ra-
dijski orkester).

Beograd 16.20: Orkester. — 20: Prenos
koncerta z Dunaja. — 21.50: Plesna mu-
zika. — Zagreb 12.10: Plošče. — 17.15:
Lahka glasba. — 20.00: Prenos z Dunaja.
— 22.15: Ples. — Praga 19.25: Operetni

večer. — 20.45: Zborovski koncert bol-
garskih pesmi. — 21.10: Orkestralna glas-
ba. — Varšava 20.00: Lahka godba. — 21:
Chopinove skladbe. — 22: Lahka in ples-
na muzika. — Dunaj 12: Orkester — 16.05
Plošče. — 17.00: Sodobni avstrijski skla-
datelj. — 20.05: Prenos vokalnega kon-
certa Erne Sack. — 21.50: Lahka godba
orkestra. — 22.10: Nadaljevanje koncerta
23.45: Plesna muzika. — Berlin 19.20: Pev-
ski koncert. — 20.45: Orkester — 22.30:
Nočni koncert iz Kölna. — München 19:
Lahka godba orkestra. — 20.45: Glasba
in recitacije. — 23: Nočni koncert iz Kölna.
na. — Stuttgart 20.45: Halbejeva „Mati
zemlja“. — 23: Nočni koncert iz Kölna. —
24: iz Wagnerjevih oper. — Rim 17.05:
Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45
Plošče. — 21.05: Mozartov koncert. —
22.10: Ples.

Naše gledališče

Drama.

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 2. t. m. Direktor Čampa. Premiera
Red Sreda.

Četrtek, 3. t. m. Med včeraj in jutri. Pre-
miera. Red Četrtek.

Petek, 4. t. m. zaprt.

Sobota, 5. t. m. Tuje dete. Red B.
Drama.

Druga premiera bo dr. V. Vprizori se
izvirna drama „Direktor Čampa“, ki jo je
napisal g. J. Kranjc. Delo je izredno za-
nimivo, dejanje se vrši v sedanjih časih.
Režijo vodi g. Skrbinek, ki igra tudi na-
slovno vlogo direktorja Čampe. V ostalih
vlogah nastopajo ga. Šaričeva, P. Juva-
nova, Severjeva, Slavčeva, Levarjeva,
Rajnerjeva, Rakarjeva in Gabričičeva.
ter gg. Cesar, Lipah, Stupica, Potokar,
Bratina, Raztresen in Planecki. Predstava
je za red Sreda.

Jutri bo premiera izvirne hrvatske
drame „Med včeraj in jutri“, ki jo je na-
pisala zagrebška pisateljica Begovićeva.
Kot režiser se predstavi prvič član dra-
me g. Ivan Jerman.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 2. oktobra: Zaprt.

Četrtek, 3. oktobra ob 20. uri: „Tartuffe“.

Premiera.

„Tartuffe“ — druga letošnja premiera.
Eno najboljših del slavnega komediografa
Moliereja „Tartuffe“ bo druga letošnja pre-
miera, ki bo v četrtek, 3. t. m. Moliere je
še danes neprekošnjiv mojster satirične ko-
medije in njegova dela vedno znova osvaja-
jo odre. Delo bo uprizorjeno v bleste-
čem Zupančičevem prevodu ter v režiji
glavnega režiserja J. Koviča.

SAMO PAR MINUT

POSTOJTE PRED IZLOŽBAMI PRODAJALNE

SOKO oblek

IN VIDELE BOSTE, DA SO ISTE ZA

ŠOLO

URAD

DELO

SPORT

BREZ VELIKE REKLAME — NAJBOLJŠE.

Naši domači krojači, ki izdelujejo

SOKO OBLEKE

so dokazali, da so nam tuja podjetja nepotrebna in da mi doma v Sloveniji
z domačimi močmi izdelamo trpežna in solidna oblačila, ki v kakovosti in
izdelavi prekašajo izdelke tujih podjetij.

Ako kupujete NAŠE blago, ostane NAŠ denar v naši banovini.
Ako kupujete NAŠE blago, dajete delo NAŠIM ljudem v Sloveniji.
Ako kupujete NAŠE blago, ste zadovoljni, ker je NAŠE blago dobro,
trpežno in po ceni.

SOKO OBLEKE

so izdelki naših domačih krojačev, ki si z izdelavo

SOKO OBLEK

služijo svoj vsakdanji kruh ter preživljajo s tem svoje družine.

SOKO PRODAJALNE V SLOVENIJI:

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 23, Celovška cesta št. 63;

KRANJ — Tavčarjeva ulica št. 6;

CELJE — Kralja Petra cesta št. 22;

VRANSKO — Leo Šket;

JESIENICE — Janko Novak;

MARIBOR — Aleksandrova cesta št. 27;

PTUJ — Fran Sal. Lenart;

MURSKA SOBOTA — Joško Brumen.

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boi!

Nekaj hipov je molčal. Nato je togotno planilo iz njega: Gloria,
ko vem, da mi vračate ljubezen za ljubezen! Tisti trenutek prejle
v vaši sobi mi je razodel! Tako poljublja samo ženska, ki ljubi.
In vendar...

«Douglas — tako ne smete govoriti.»

Njen glas je bil šibak, zamirajoč.

«Prosila sem vas, da pozabite tisti trenutek — da pozabite,
kako sem se izpozabila!»

«Ali imenujete to izpozabo, če človek uboga svoje srce? Gloria
— čemu to neusmiljeno, strašno skrivanje? Čemu?»

«Douglas!» Težko je dihal. «Prepovem vam, da bi tako go-
vorili z menoj!»

Zobje so mu zaškrpali v onemoglem gnevu. Nato se je z nad-
človeškim naporom obrzdal. Lahno, obredno se je priklonil rekoč:
«Potem mi ne ostane drugega kakor — ubogati.»

★

Godba je utihnula. Dvojice so obotavljale se odhajale s plesi-
šča.

Regina in Wessentin sta se zadnja vračala k svoji mizi. Thor-
stenova hči je krepkeje stisnila spremljevalčev komolec k sebi.
«Günter — ali niste opazili pri papanu ničesar posebnega? Že prej
sem hotela govoriti z vami, pa mi je bilo žal tistih nekaj minut, ki
sva jih imela pri plesu. Ali niste tudi vi opazili očetovega čudnega
vedenja?»

«Proti meni?» Tajnik je počasi in malce tesnobno pokimal. »Da
— in tudi vem kaj je vzrok!»

Pred njenim vprašujočim pogledom je obrnil glavo v stran in
tiho dodal: «Vas oče ve, da vas ljubim, Regina!»

Smehljaj ji je izpreletel obraz.

«To ni edino, Günter. Oče ve še več. Tudi to ve, da vam vračam
ljubezen!»

«Dobro večer — !» je rekel tisti mah glas za njunim hrbtom.
Prestrašeno sta se obrnila in zagledala pred seboj Lyttona E.
Buzza, ki se niti za ta svetski restorant ni bil ločil od svoje popra-
stosive sportne obleke.

Wessentin mu ni Bog si ga vedi kako pristržno vrnil prijaznega
pozdrava, a poročevalec tega ni hotel opaziti.

«Kje je Mr. Thorsten?» se je razburjeno utrgalo iz njega.

«Nujno moram govoriti z njim! — Odkril sem nekaj važnega.»

«Tajnik!» Tajnik je pokazal proti mizi. Sicer ima gosta.

A Lytton E. Buzz ni bil tisti, ki bi se bil dal oplasti po taki ma-
lenkosti.

«Nič ne de!» je hlastno odrezal. «Gost me ne bo motil! — Kaj
ne, da ste tudi vi namenjeni k mizi? — Nu, pojdim!»

Takoj nato je z vsi svojo nepriljubljenostjo pozdravil Thorstena
in Glorijo in se seznanil tudi s Fabriciusom, ki se je bil zdaj po
končanem plesu vrnil na svoj prostor.

Američan očividno ni bil zelo navdušen nad njegovim pojavlje-
njem. Vendar je dal prinesiti poročevalcu «Newyorškega Stara»
kozarec in ga posadil na stol ob Reginiini desnici.

«To vam pa naprej povem — interviewa mi zdajle nikar ne pri-
čakujte.»

«Saj tudi ne mislim nanj!» je zatrdil Buzz in izvlekel svojo
pipico. «Narobe, povedati vam hočem nekaj, kar vas bo gotovo za-
nimalo!»

